Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 201 (3399)
30 СЕШАНБА АВГУСТ 1977 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Беш йиллик вахтасида

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Тошкент қурилиш материаллари комбинати коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив иштирок этиб, иккинчи квартал якунига кўра Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлиги ва қурилиш материаллари саноати ходимлари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Корхона коллективи маҳсулот сифатини яхшилаш борасида бирмунча муваффақиятларга эришиб, маҳсулот реализация қилиш планларини доимо ортиғи билан бажариб келяпти. Бу ерда ёшларга касб ўргатиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Яқингинада корхонага келган Р. Нуриддинова, А. Леви каби прессловчилар бугунги кунда смена топшириқларини 140 процент адо этмоқдалар.

Куни кеча корхонанинг яна бир янги маҳсулоти— кичик ҳажмдаги безак плитаси Давлат Сифат белгиси аттестациясига тақдим этилди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Наманган шаҳрида Совет районини тузиш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

⊙ Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари Шандор Борбей 29 август куни Тошкентга келди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев ва бошқа партия ходимлари меҳмонни аэропортда кутиб олдилар.

Шандор Борбей шу куни В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрди, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини, янги қурилаётган районларини кўздан кечирди.

⊙ Фаластин Озодлик ташкилоти раиси Ясир Арафат бошчилигидаги шу ташкилот делегацияси 29 август куни Москвага келди. Делегация составида Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия комитетининг аъзолари бор.

РАЙОН СОВЕТЛАРИ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Фрунзе район Советининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди. Унда район ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Файзуллаева «Районда савдо-сотиқ ишини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди. Иккинчи масала юзасидан район ижроия комитетининг раиси Б. И. Бекмирзаев «Районда комплекс қурилишлар ҳамда ободонлаштириш ишларининг бориши тўғрисида» ахборот берди.

●

Меҳнаткашлар депутатлари Октябрь район Совети ўзининг навбатдаги сессиясини ўтказди. Сессияда район ижроия комитетининг раиси Ғ. А. Абдурасулов «Район хўжалигининг кузги-қишки даврда ишлашга тайёргарлиги тўғрисида» доклад қилди. Шундан кейин район халқ маорифи бўлимининг мудири Ў. А. Мирзажонов умумий мажбурий таълим тўғрисидаги қонуннинг бажарилиши ҳақида йиғилганларга сўзлаб берди.

• СССР Конституциясига бағишлаб

ОҒЗАКИ ЖУРНАЛ САҲИФАСИ

Чилонзор район аҳолиси «Чайка» кинотеатри олдидаги майдонга тўпландилар. Бу ерда очиқ майдонда СССР янги Конституциясининг лойиҳасига бағишлаб «Оғзаки журнал»нинг тематик кечаси бўлиб ўтди.

Район «Билим» жамиятининг лекторлари йиғилганларга ҳозирги давримизнинг катта программаси — янги Конституциянинг лойиҳаси ҳақида атрофлича гапириб беришди. Нотиқлар лойиҳада битилган моддаларни бирма-бир изоҳлаб, йиғилганларнинг жуда кўп саволларига жавоблар қайтаришди.

Бундан ташқари журналнинг «Тонгни қаршилаб» деб номланган саҳифасида сўзга чиққан бир қатор нотиқлар фан, маданият, меҳнат борасида эришилган ютуқлар, Совет Ўзбекистонининг социализм даврида эришган зафари ҳақида ҳаяжонланиб гапирдилар.

Райондаги Глиэр номли маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўзининг катта концерт программаси билан журнал қатнашчиларини мамнун этди.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

Октябрь районидаги қатор маҳаллаларда ва уй-жой кварталларида СССР Конституциясининг янги лойиҳасини ўрганиш, уни аҳоли ўртасида атрофлича тушунтириш борасида бир қатор ишлар олиб бориляпти. Ана шундай тадбирлардан бири «Зарафшон» маҳалласида бўлиб ўтди. Бу ерга қўшни Беруний, Озод маҳаллаларининг вакиллари ҳам йиғилдилар.

Янги лойиҳага бағишланган қизғин маъроқли суҳбатда А. Маҳсумов, Г. Ушаков, Э. Мирзакаримов, С. Дўстмуҳамедов, У. Юсупов ва бошқа ўртоқлар партия ва ҳукуматимизнинг олиб бораётган доно сиёсатини қизғин маъқуллаб, мамлакатимиз халқлари тарихида юз бераётган унутилмас воқеалар, янги Конституция лойиҳасида совет кишиларининг барча орзу ва истаклари ифода этилганлигини тушунтириб бердилар.

У. МУҲАМЕДОВ.

Москвадан келган хушхабар

Тошкент енгил металл конструкциялар тажриба заводи меҳнат коллективи ҳар галгидек Улуғ Октябрь социалистик революциясининг юбилейи нишонланадиган шонли йилда ҳам баракали меҳнат қилмоқда. Айниқса, шу йилнинг иккинчи кварталида энг юқори меҳнат кўрсаткичига эришилди.

Маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш топшириғи 107 процентдан ошириб бажарилди.

Куни-кеча Москвадан хушхабар олинди. Унда шундай дейилади: «Ўзаро социалистик мусобақа натижаларига кўра, иккинчи кварталда энг юқори меҳнат кўрсаткичига эришган енгил металл конструкциялар тажриба заводи СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, қурилиш ва қурилиш материаллари саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 3750 сўм миқдорда пул мукофотига сазовор бўлди.

Хушхабардан руҳланган завод коллективи ҳозир юбилей йили учун белгиланган мажбуриятларни бажариш учун курашни қизитяпти. Куни-кеча коллектив саккиз ойлик топшириқни бажарганлиги ҳақида ғалаба рапортини берди.

В. КОМИЛОВ,
ишчи.

• Мажбуриятлар изидан

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

ОЗИҚ-ОВҚАТЧИЛАРНИНГ СЎЗИ БИЛАН ИШИ БИР

Шу йилнинг бошида Тошкент ёғ-мой комбинатининг маргарин цехи коллективи ҳамкасб ўртоқларига Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини 1977 йил топшириғини муддатидан илгари бажариш билан кутиб олишга даъват қилиб мурожаат қилганди. Цехнинг ишчи ва хизматчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, қадоқланган маргарин маҳсулотини 1976 йилга нисбатан 2,6 баравар кўпайтиришга ва Совет ҳокимиятининг юбилейига қадар планга қўшимча 800 тонна маргарин ишлаб чиқаришга, меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 12 процент кўпайтиришга, янги маҳсулот — «Эра» маргаринини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга қарор қилдилар. Бундан ташқари хом ашё ва материалларни тежаш ҳисобига товар маҳсулот таннархини 20 минг сўмга арзонлаштириш; барча маҳсулотни биринчи тақдимда топширилишини таъминлаш; камида 30 процент ишчини ўхшаш касбларга ўргатишга аҳд қилинганди.

Тошкент шаҳар партия комитети бюроси бу қимматли ташаббусни маъқуллади. Бугунги кунда маргарин цехининг юзлаб издошлари бор. Мусобақа ташаббускорлари мажбуриятларини қандай бажаришяпти?

У. СОДИҚОВ,
цех бошлиғи:

— «Ўзинг ўрган ва бошқаларга ҳам ўргат!» — коллективимиз ҳозир мана шундай шиор остида ишляпти. Бу шунчаки жарангдор сўзлар бўлиб қолмай, замон талабидир. Чунки цехни реконструкциялаб, янги замонавий ускуналар билан таъминланганлиги фақат малака оширишнигина эмас, балки бошқа касбларни ҳам ўрганишни тақозо қилди.

Бугунги кунда цехнинг ҳар бир уч аъзосидан бири 2—3 ўхшаш касбни билади. Бу оқибатда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Етти ой мобайнида пландаги 10.270 тонна ўрнига 11.081 тонна маргарин маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Шу жумладан, қадоқланган маргариндан 3.797 тонна ёки планидагидан 47 тонна кўп тайёрланди.

Маҳсулот ассортименти ҳам анча ортди. Бугунги кунда цех конвейеридан ошхона мойи, ўсимлик ёғи, шарқ, белорус кондитер мойлари, «Экстра», «Любительский», «Молочний» маргаринлари тушириб олиняпти. Ҳамма маҳсулот биринчи тақдимда топширилияпти.

Йил бошидан бери электр қувватини, буғни, сувни, ёрдамчи материалларни тежаш ҳисобига товар маҳсулот таннархи 15 минг сўмга арзонлашди.

Айтилганлардан кўриниб турибдики, биз маълум ютуқларни қўлга киритдик. Бунга биринчи навбатда партия органлари ҳар томонлама амалий ёрдам берганликлари туфайли эришилди.

Шуни айтиш етарлики, Тошкентдаги 13 корхона бизга маргарин совутиш учун деталлар тайёрлади. Ўхшаш корхоналардан юксак малакали ишчилар келиб ўз иш тажрибаларини гапириб беришди.

Агар коллективимиз олдида турган навбатдаги вазифалардан гапирадиган бўлсак, биринчи навбатда янги қадоқлаш автоматлари ўрнатилишини айтиш керак. Уларнинг ишга туширилиши бизга ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини ошириш имконини берибгина қолмай, балки унинг ташқи кўринишини ҳам анча яхшилайди.

Н. МУРАВСКАЯ,
цех касаба союз комитети раиси:

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ҳақидаги қароридаги қуйидаги сатрлар цехимизда кенг қулоч ёйган социалистик мусобақанинг шиори бўлиб қолди. «...муқобил планлар меҳнат коллективлари ва ҳар бир ишчининг ички резервларни қидириб топиш ва улардан тўла фойдаланишда актив иштирок этишидаги муҳим формаларидан биридир, уларнинг жамият манфаати йўлида олдинга қўйилган мақсадга эришишга ҳисса қўшишга интилишининг ифодаси бўлиб хизмат қилади».

Мусобақанинг олдинги сафларида Абдумурод Ортиқов ва Умида Эргашева бошлиқ бригадалар боришяпти. Бу бригадалар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига қадар йиллик планни якунлашга қарор қилишган. Илғорлар тажрибаси цехда кенг оммалаштириляпти.

Мен операторлар Любовь Камильянова, Ҳамида Комилова, Екатерина Морозова, Ёдгор Пўлатова, слесарь-созловчилар Василий Макушин, Спартак Ғафуров, ўровчилар Клавдия Бобовичларнинг номини ҳурмат билан тилга оламан. Уларнинг меҳнат календарида ҳозир юбилей йилининг декабрь ойи давом этяпти. Бу илғорлар, бутун коллективимиз ҳам топширилган вазифага сидқидилдан муносабатда бўлиб, тинмай ижодий изланишяпти. Бу оқибатда бизнинг келгусидаги муваффақиятларимиз, биринчи навбатда маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида қўлга киритадиган ютуқларимиз гаровидир.

Ё. ПУЛАТОВА,
бошқарув щитининг оператори:

— Ҳозир амалда қарийб ҳамма тажрибали ишчилар ёш ишчиларни ўз оталиқларига олишди, уларга касб маҳоратларини оширишда яқиндан ёрдам беришяпти.

Бугунги кунда мен ўз шогирдларим ва мусобақадаги асосий рақибларим бўлган Ҳамида Комилова ва Малика Авазоваларнинг меҳнат муваффақиятларидан беҳад қувоняпман. Биз ҳаммамиз умумий бир ишни қилаётганлигимиз учун ҳам фахрланаман. Ахир умумий меҳнат ғалабаси айрим кишиларнинг меҳнат ютуқлари асосида юзага келади-да.

• Йиллик план—муддатидан илгари

ТОПШИРИҚҚА ҚЎШИМЧА

Бугун

шаҳар маҳаллий саноат бошқармасига қарашли кўн-галантерея фабрикаси коллективининг саккиз ойлик планга қўшимча ишлаб чиқарган маҳсулоти 190 минг сўмликдан ошиб кетди. Корхонада йил бошидан бери жами 2 миллион 240 минг сўмликдан ортиқ турли кенг истеъмол буюмлари тайёрланди. Ўтган бу муддатда коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш, хом ашё материалларни тежаш, машина ва ускуналарнинг унумли ишлашини таъминлаш бўйича ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритди.

Корхона коллективи йил давомида мажбурият билан қўшиб ҳисоблаганда 3 миллион 350 минг сўмликдан ортиқ маҳсулот реализация қилиш ниятида. Ҳозирги иш суръатлари бу вазифа муддатидан илгари муваффақиятли бажарилишидан далолат беряпти.

Фабрикада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига давом этаётган зарбдор ҳафталикларда С. Шермуҳамедов бошлиқ эгар-жабдуқ цехи коллективи намуна бўляпти. Бу цех азаматлари йил бошидан бери бир неча марта мусобақа ғолиби бўлишди. Цехнинг Ҳ. Абдуллаева, Н. Пўлатова каби илғорлари смена топшириқларини 120—130 процент бажариб, Улуғ Октябрнинг шонли юбилейига муносиб меҳнат тўёнаси тайёрлашяпти.

Зарбдор қурилиш одимлари

„КОМСОМОЛ“НИНГ БИР КУНИ

ФОТОРЕПОРТАЖ

«Комсомол» бекатида қурилиш ишлари бошланганидан буён ҳозиргичалик кўп бинокорлар меҳнат қилишмаган бўлса керак. Агарда ҳозир участкага кириб келсангиз, бу ерда лаҳимчилар ва монтажчилар, электриклар ва сайқалчилар... ўзаро ҳамкорликда ғайрат билан меҳнат қилишаётганлигининг гувоҳи бўласиз.

— Маълумки, метрополитен қурилишида мамлакатимизнинг турли республикаларидан келган метросоз мутахассислар ҳам сидқидилдан меҳнат қилишмоқда, — дейди Тошкент метро қуриш тресги 2-қурилиш-монтаж бошқармасининг бош инженери Владимир Кузьмич Садовников. — Украиналик 12 нафар метро қурувчи ва ленинградлик «пўлат из» монтаж қилувчилар зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис этишиб, меҳнат қилишлари натижасида кунлик топшириқларини ошириб бажаришмоқда.

Қурилишда меҳнат қилаётган В. Леонов бошлиқ бригада шпаллар оралиғига бетон ётқизиш ишларини амалга оширишяпти. Ҳозирги дамларда метро қурилишидаги асосий жараёнлардан ҳисобланган бу ишлар 5 октябрга қадар тугалланиши керак. Бундай тиғиз ғрафик албатта рельс ётқизувчилар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

— Рельс ётқизиш ишларини амалга ошираётган украин метросозлари юқори сифат ва самарадорлик билан меҳнат қилишяпти, — дейди киевлик маркшейдер В. Образцов.— Қардош Ўзбекистон пойтахтининг ер ости қасри қурилишида ҳаммамиз ҳам унумли меҳнат қилишга ҳаракат қиляпмиз. Коллективимизнинг Э. Гайдуков, Н. Велуш, В. Илюченко каби аъзолари кунлик топшириқларини 130 процентдан бажаришмоқда.

Бекатни жилолаш ишлари ҳам намунали ташкил этилган. Бу ерда СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ рассоми, уста Маҳмуд Усмоновнинг шогирдлари ижодкорлик ишларини амалга оширишяпти. Абдураҳмон Султонов, Зиёвуддин Юсупов раҳбарлик қилаётган 30 нафар уста станция шифт қисмини турли миллий ўймакорлик нақшлари билан жилолашмоқда.

— Ўрта Осиёдаги илк метрополитеннинг гўзал, пишиқ қилиб қурилаётганлиги, бу қурилишга партия ва ҳукуматимиз катта аҳамият бериб, қурувчилар, жилокор ва бошқа барча мутахассисларнинг яхши меҳнат қилишлари учун шароит яратиб бераётганлиги ғоят қувончлидир, — дейди ганч ўймакор уста Абдураҳмон Султонов. — Шу сабабли ҳам унумли ишлашга ҳаракат қилиб, белгилаб берилган топшириқларни ошириб адо этяпмиз. Станцияда 500 квадрат метр ҳажмда ўймакорлик ишларини бажаришимиз лозим. Бу вазифани сентябрь ойида туғаллаймиз. Албатта ишимизнинг сифати аъло бўлади!..

Ҳа, метрополитен биринчи навбатининг «Халқлар дўстлиги» майдонида бунёд этилаётган «Комсомол» бекати қурилишида иш олиб бораётган барча коллективлар бир ният — метро қурилишини тезроқ, сифатли қуриб, Улуғ Октябрь юбилейига фойдаланишга топшириш иштиёқида меҳнат қилишмоқда.

Жамоатчи фотомухбиримиз Ҳ. Мирзакаримов олган ушбу суратлар шу объектда юксак меҳнат кўтаринкилиги, қурувчилар ғайрат билан иш олиб боришаётганлигидан далолат беради.

Метрополитен қурилишида турли миллат вакиллари меҳнат қилишади. Юқоридаги суратда бетончилар бригадаси аъзоларидан (чапдан) бригада бошлиғи, белорус — К. Авлосевич, бетончилардан ўзбек З. Исмоилов, татар И. Зайнутдинов, звено бошлиғи корейс Р. Ли, қурувчи татар М. Деминов ва корейс Ш. Ким қилинажак ишлар режасини тузишмоқда.

Пастдаги суратда «Комсомол» бекати қурилишининг смена бошлиғи В. Сергеев билан бригада бошлиғи В. Спидан куни-кеча ётқизилган пўлат излар сифати билан танишмоқдалар.

А. НИЁЗОВ.

ЯНГИ САҲНА АСАРИ

Бугун

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати — Охунбобоев номли ёш томошабинлар театри санъаткорлари янги асар устида иш бошладилар. Улуғ Октябрь революциясининг қутлуғ 60 йиллик айёми шарофати билан ўтказилаётган қардош республикаларнинг Бутуниттифоқ драматургияси фестивалига бағишланган бу асар «Тилло тулпор» дея аталади. Асар муаллифи—атоқли латиш адиби Ян Райнис.

Инсонга муҳаббат, тўғрисўзлик, дўстлик ва мардлик, жасоратга бағишланган бу саҳна асари улуғ байрам арафасида ёш томошабинлар эътиборига ҳавола этилади.

Ян Райниснинг «Тилло тулпор» асарини ўзбек тилига шоир Жамол Камол таржима қилган.

Асардаги воқеалар руҳига ҳамоҳанг суратларни истеъдодли латиш рассоми Зинков ишлаган.

Асарни таниқли латиш режиссёри Ольгерс Полковнич Дункер саҳналаштирмоқда.

ЯНА БИР БОҒЧА

Бугун

«Бешқайрағоч» массивида қурилган 217-болалар боғчаси эркатойларга эшикларини очди. М. Уйғур кўчасида бунёд этилган янги типдаги кичкинтойлар масканида 280 ўғил-қиз тарбияланади. Бу билан Октябрь районидаги болалар боғчаларининг сони 49 тага етди. Уларда бугунги кунда меҳнаткашларнинг ўн икки минг фарзанди тарбияланмоқда.

Кун сайин обод бўлиб бораётган «Марказ—27» турар жой кварталида 320 ўринли янги типдаги болалар боғчаси қурилиши жадал суръатда олиб бориляпти.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ЛОНДОН. Лондондаги «Ройял груп энд уэст индиа» кампанияси докерларидан 4 минг киши забастовка эълон қилди. Иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

●

СТОКГОЛЬМ. Стокгольм марказидаги «Галери хеланд» биносида бутун бадиий кўргазма—ярмарка очилди. Унда Швециянинг 50 га яқин тараққийпарвар рассомининг асарлари қўйилган. Рассомлар бу асарларни тинчликни ҳимоя қилиш миллий комитетига топширган эдилар. Улар орасида Тортсен Ренквист, Хельга Хеншен, Лисс Эрикссон, Курт Ульбергер каби Швецияда ва ундан ташқари жойларда машҳур бўлган рассомларнинг асарлари бор.

Картиналарни сотишдан тушган маблағ тинчликни ҳимоя қилиш Швеция миллий комитети фондига ўтказилади.

●

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон — Совет маданият жамияти маҳаллий бўлими Гужарат штатининг Бхавнагар шаҳрида ташкил қилган Совет Иттифоқига оид икки кунлик фотосуратлар кўргазмасини 20 мингдан зиёд томошабин келиб кўрди. Кўргазма экспонатлари совет кишилари ҳаётининг турли жиҳатлари, советлар мамлакатининг иқтисодий тараққиёти ҳамда унинг бутун дунё халқлари билан дўстлик ва ҳамкорликда яшаш сиёсати ҳақида ҳикоя қилади.

●

МАДРИД. Испания деярли сўнгги қирқ йил мобайнида биринчи бор Мадриддаги «Бельяс Артес» кинотеатрида Сергей Эйзенштейннинг «Потёмкин броненосеци» фильми намойиш қилинди. Франкочилар режими даврида Испанияда бу кинолентани намойиш қилиш тақиқланган эди. «Потёмкин броненосеци» фильми ҳозир мамлакатда ўтаётган атоқли совет кино режиссёри Сергей Эйзенштейн кинофильмлари ҳафталиги доирасида кўрсатилди.

Жонажон шаҳримиз ой сайин обод ва кўркам бўляпти. Кенг кўламда кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Янги-янги маданий-маиший ва турар жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топшириляпти. Сиз мана бу фотолавҳада Тожикистон кўчасида қад кўтарган 127-ҳунар-техника билим юртининг янги шинам биносини кўриб турибсиз.

Жонажон шаҳримизни ободонлаштирамиз ва гўзаллаштирамиз

Кўча кенгаймоқда

Ҳамза районидаги Зебо Шамсутдинова кўчаси транспортлар учун торлик қилиб қолганди. Шунинг учун ҳам шу кунларда ихтисослаштирилган йўл эксплуатация трестининг йўлсозлари ушбу кўчани кенгайтириш ишларини олиб бормоқда.

Магистралнинг транспортлар ўтадиган қисми кенгайтирилиб, унинг атрофида йўлаклар бунёд этилди. Ҳозир асфальтловчилар иш бошлаб юборишди.

Сўнгги сайқал

Жаҳон Обидова кўчасидаги йўл ўтказгичдан транспортлар қатнай бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бу ерда айни пайтда улкан йўл ўтказгич атрофларини ободонлаштириш, йўл четидаги қияликларга темир бетон плиталари билан сайқал бериш, йўлкалар бунёд этиш ишлари амалга оширилмоқда.

«Гордорстройремонт» трестига қарашли 3-ремонт қурилиш бошқармасининг меҳнатчилари ана шу ободончилик ишларини ниҳоясига етказмоқдалар.

Кўркам қиёфада

Шу кунларда пойтахтнинг Собир Раҳимов райони кўча ва проспектлари кўркам қиёфа касб этмоқда. Шаҳримизни ободонлаштириш ва гўзаллаштириш бўйича конкурсда актив иштирок этаётган райондаги меҳнат коллективлари ўзлари яшаётган ва ишлаётган жойларга кўркам қиёфа бахш этиш, жамоат жойларини ободонлаштиришга катта аҳамият беришмоқда.

«Гордорстройремонт» трестига қарашли 4-ремонт-қурилиш бошқармасининг йўлсозлари Шимолий Олмазор, Аброр Ҳидоятов ва бошқа кўчаларда йўлларни асфальтлаш, йўл четларига манзарали тўсиқлар ўрнатиш ишларини олиб боришмоқда. Олий ўқув юртлари шаҳарчасидаги Чимбой кўчасида ҳам 500 метрлик янги йўл қурилиши жадал олиб бориляпти. Бу қўшимча йўл ишга тушгач, шаҳарчада икки томонлама транспорт ҳаракати йўлга қўйилади.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

ДОИМО ИЗЛАНИШДА

1942 йилнинг оғир кунлари эди. Совет шаҳар ва қишлоқлари ёнар, немислар Волга томон интилишар, халқимиз иродасини синдиришга ошиқишарди. Биз эса бундан тушкунликка тушмай ҳамон одатдагидай яшар, буғдой экиб, душманни устидан ғалаба қозониш учун қурол-яроғлар тайёрлар, болаларимизни тарбиялар, уларга таълим беришга интилар эдик. Ҳа, бизнинг ғалабага бўлган ишончимиз қудратли эди. Урушнинг оғир, машаққатли кунларида ҳам келажакка ишонар, тинч кунларимиз учун мутахассислар тайёрлашга ҳам эътибор берардик.

Худди ўша сермашаққат кунларда Тошкент политехника институтида илк бор меҳнат фаолиятимни бошладим. Бизнинг олдимизга мамлакатимиз халқ хўжалиги учун жуда керак бўлган пахта ёғи ишлаб чиқариш, Наманган ёғ-мой заводидаги кам қувватли гидравлик прессларни янгилаш каби мураккаб вазифалар турар эди. Бу масъулиятни шараф билан адо этдик. Чунки биз билан ёнма-ён аналитик химия кафедрасининг мудири Александр Львович Маркман (у менинг кандидатлик ва докторлик диссертацияларимга ҳам раҳбарлик қилган), политехника институтининг ректори Муҳаммад Иброҳимович Ниёзов сингари тажрибали, талабчан ва меҳрибон устозларимиз ҳам меҳнат қилишарди. Совуқ, ейишга бир бурда нон йўқ, иш эса жуда кўп эди. Ҳар бир ишни қисқа муддатларда бажаришга тўғри келарди. Муҳаммад Иброҳимович жуда кўп ташвишлари бўлишига қарамасдан, ҳар бир студент ва аспирантнинг ҳолидан хабар олар, улар яхши ўқишлари ва илмий изланишларни қатъий давом эттиришлари учун уларга, қўлидан келганича ёрдам беришга ҳаракат қиларди.

Халқимиз фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонгач ҳам худди уруш давридагидек меҳнат қилишимизга тўғри келди. Чунки уруш вайроналикларини тугаллаб, урушдан аввалги беш йилликларнинг марраларини эгаллашимиз лозим эди.

Давр ва халқ хўжалик планлари ҳар қандай ишларни жуда тез ва сифатли қилиб бажаришимизни талаб этарди. Худди шу дамларда мен пахта ёғини гидрогенизациялаш технологиясини такомиллаштириш ва ундан озиқ-овқат саломаси олиш мақсадидаги илмий ишимни бошлаб юбордим. Саломас маргарин ишлаб чиқаришда муҳим аҳамиятга эга. Бундан ташқари у фармакология ва қандолатчилик саноатида какао ёғи ўрнига ҳам ишлатилади. Шу сабабли бундай маҳсулотга эҳтиёж катта. Авваллари, чет элдан олиб келинар эди.

Узоқ илмий изланишларимиз ниҳоясида юқори самарадорликка эга бўлган катализатор яратилиб жуда паст ҳароратда ҳам саломас ишлаб чиқариш мумкинлиги исботланди. Бу эса ёғда витаминлар кўпроқ сақлаб қолинишини таъминлар эди. Маҳсулотнинг сифати ҳам аввалгиларига нисбатан анча яхши деб топилди. Шу кунларда ҳам Тошкент ёғ-мой комбинатининг гидрогенизация заводи урушдан кейинги йилларда биз яратган технология бўйича маҳсулот ишлаб чиқаряпти.

Бу технология ҳар йили корхонага 13 минг сўм иқтисодий фойда бериш билан бирга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхши бўлиши ва молларни кам исроф қилинишини таъминлаяпти. Мен 1972 йилда худди ана шу изланишларим бўйича Москва озиқ-овқат саноати технологияси институтида докторлик диссертациямни ёқладим.

Ҳозирги кунларда фан ва ишлаб чиқариш ўртасидаги ҳамкорлик илмий-техника тараққиётининг асосий ҳаракатлантирувчи кучларидан бири бўлиб қолди. Илмий кашфиётларни ҳаётга тадбиқ этишда изланишларни олиб бораётган олимлар уни амалда синаб кўраётган кишилар билан доимий ҳамкорликда, алоқада бўлишини тақозо этмоқда. Биз қўлга киритган муваффақиятларда ёғ-мой комбинатининг собиқ директори, ҳозир республика озиқ-овқат саноати министрлигининг ходими Жўра Зуфарович Зуфаров ва гидрогенизация заводининг бошлиғи Ҳабибулла Неъматович Раҳматуллаев, заводнинг барча коллективи, шу билан бир қаторда Ўзбекистон Фанлар академияси ўсимликлар химияси институтининг директори, академик Собир Юнусович Юнусовнинг ҳам ҳиссалари каттадир. Собир Юнусович бизга ўсимликлар дунёсида ноёб хусусиятларга эга бўлган чигитни комплекс тадқиқ этиш лозимлиги ҳақидаги маслаҳатлари билан кўмак берди. Маълумки, чигитда ёғдан бошқа фитин, витамин Е ва бошқа қимматбаҳо моддалар, госипол бўёқ моддаси ҳам мавжуд. Госипол бошқа компонентлар билан аралашиб, ҳарорат ва намлик таъсирида ёғ олишда муҳим роль ўйнайди. Дунё олимлари госиполни бошқа компонентлардан ажратиш борасида илмий иш олиб боришмоқда. Мен ҳам худди шу мақсадга эришиш ниятида бошқа соҳа олимлари билан ҳамкорликда изланишлар олиб бориб, халқимиз қўлга киритаётган катта яратувчилик ишига ўзимнинг ҳиссамни қўшяпман.

А. ГЛУШЕНКОВА,
техника фанлари доктори, ЎзССР Фанлар академияси ўсимлик моддалари химияси институти ёғ-мойлар химияси лабораториясининг катта илмий ходими.

СССР Конституциясининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

Мамлакат тарихида муҳим босқич

Деярли уч ой давомида халқимиз томонидан ҳар томонлама қизғин муҳокама қилинаётган ва маъқулланаётган ривожланган социализм Конституцияси лойиҳасининг энг муҳим хусусиятларидан бири унда жамиятнинг ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тузуми асосларининг қонун билан мустаҳкамланиб берилишидир. Ҳар қандай буржуа конституцияларидан тубдан фарқ қилувчи бизнинг Конституциямиз жамиятнинг социал структурасини, унда давлат ҳокимияти қайси синфлар қўлида ва бу синфлар ҳокимиятдан қандай мақсадлар учун фойдаланади, жамиятнинг иқтисодий системаси қандай, жамият бойликлари кимларнинг қўлида ва кимлар учун хизмат қилади каби муҳим қоидаларни ўзида акс эттиради. Муҳокама қилинаётган лойиҳа бу борада янги ва жуда муҳим қоидаларни ўзида мужассамлаштирганки, булар совет Конституцион назарияси ва амалиётида олдинга қўйилган катта қадам бўлди.

СССР Конституцияси лойиҳаси биринчи бўлимининг биринчи боби ривожланган социализмнинг сиёсий системасига бағишланган. Бу янги бобнинг биринчи моддасида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи мамлакат ишчилар синфининг, деҳқонлари ва зиёлиларининг, барча миллатлари ва элатларнинг ирода ва манфаатларини ифодаловчи социалистик умумхалқ давлати сифатида характерланади. Бу эса халқимизнинг буюк ютуғи ва жуда катта социал бойлигидир.

Бу таърифда совет жамияти социал составининг тобора кучайиб бораётган бир хиллиги, ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлилари ўртасидаги мустаҳкам иттифоқ ва кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқимиз таркиб топганлиги ифода этилган. Шунинг учун, ҳам лойиҳада Советларни халқ депутатлари Советлари деб аташ таклиф қилинган.

Лойиҳанинг 3-моддасида шу нарса алоҳида таъкидланадики, Совет давлати демократик централизм принципи асосида ташкил этилади ва иш олиб боради. Демократик централизм давлат ва хўжалик бошқарувини амалга оширишда ягона раҳбарликни жойлардаги ташаббускорлик ва ижодий активлик билан, тармоқ принципини территориал принцип билан оқилона самарали равишда уйғунлаштиришни тақозо этади. Лойиҳанинг 5-моддасида эса, давлат ҳаётининг энг муҳим масалаларини умумхалқ муҳокамасига чиқарилиши шунингдек, умумхалқ ўртасида овозга яъни референдумга қўйилиши кўрсатиб ўтилганким, бу оммавий-сиёсий активлигини ҳар томонлама ривожлантиришда биринчи даражали аҳамият касб этади.

Янги Конституция лойиҳасида Коммунистик партиянинг жамиятимиз ва давлатимиз ҳаётидаги раҳбарлик роли ўзининг тўлиқ ифодасини топган. Лойиҳанинг 6-моддасида КПСС совет жамияти бутун сиёсий системасининг, барча давлат ва жамоат ташкилотларининг ядроси сифатида характерланади. Партия халқ учун яшайди ва халққа хизмат қилади, деган қоида қонунан мустаҳкамланган. Марксча-ленинча таълимот билан қуролланган Коммунистик партия жамиятни ривожлантиришнинг бош истиқболини, СССРнинг ички ва ташқи сиёсий йўлини белгилаб беради, совет халқининг буюк бунёдкорлик фаолиятига раҳбарлик қилади, унинг коммунизм ғалабаси учун курашини планли равишда, илмий жиҳатдан асослаб беради.

СССР Конституцияси лойиҳасида реал ҳаётга мутлоқ мос ҳолда жамиятимиз ҳаётида жамоат ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотлари ролининг ошиб бориши ўзининг қонуний ифодасини топган. Бу ерда шуни қайд қилиш ўринлики, ҳозирги кунда амалдаги Конституция қабул қилингандан сўнг ўтган кейинги 40 йил ичида масалан, совет касаба союзларининг сони 22 миллион кишидан 113,5 миллион кишига етди. Албатта бу уларнинг фаолиятидаги кенг маънодаги йирик сифат ўзгаришлари билан изоҳланади. Бу соҳадаги бой тажрибага асосланиб, янги Конституция лойиҳаси касаба союзлари, худди шунингдек, Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотларининг давлат ва жамоат ишларини бошқаришда, сиёсий, хўжалик, социал, маданий масалаларни ҳал этишда фаол қатнашишини, қонун чиқариш соҳасида ташаббускор бўлиш ҳуқуқларини белгилаб беради. Бу ҳолат касаба союзларининг, шунингдек бошқа барча жамоат ва кўнгилли ташкилотларнинг жамиятимиз ва давлатимиз ҳаётидаги ролининг ошиб боришини ҳамда шу тариқа социалистик демократиянинг муттасил ривожланишини ва чуқурлашишини намойиш қилмоқда.

Лойиҳанинг 8-моддасида юқорида айтилганларга якун ясалиб, қуйидаги фикрлар билдирилган: **«Социалистик демократияни янада авж олдириш: жамият ва давлат ишларини бошқаришда меҳнаткашларни тобора кенгроқ қатнаштириш, давлат аппаратини такомиллаштириш, жамоат ташкилотларининг активлигини ошириш, халқ контролини кучайтириш, давлат ва жамоат ҳаётининг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш, қилинаётган ишлардан халқни кенгроқ хабардор қилиб туриш, жамоатчилик фикрини доимо ҳисобга олиб бориш совет жамияти сиёсий системасини ривожлантиришнинг асосий йўналишидир».**

СССР Конституцияси лойиҳаси биринчи бўлимининг «Иқтисодий система» деб аталган иккинчи боби ҳам янгидир. Унда амалдаги Конституциянинг, СССРнинг иқтисодий негизини хўжаликнинг социалистик системаси ҳамда ишлаб чиқариш асбоб ва воситаларининг социалистик мулклиги ташкил қилиши ва бу мулк давлат мулки (бутун халқ бойлиги шаклида ёхуд кооператив — колхоз мулки, айрим колхозларнинг мулки, кооператив-бирлашмаларнинг мулки) шаклида бўлади деган қоидаси тўлигича сақланган. Айни вақтда лойиҳа социалистик мулк формалари тўғрисидаги масалани янада конкретлаштиради. Шу бобда касаба союзлари ва бошқа жамоат ташкилотларининг мулки ҳақида фикр юритилган, бу эса уларнинг социалистик хўжалик юритиш борасида, социал-қурилиш масалаларини ҳал этишдаги ролининг ошиб бораётганлигини кўрсатади.

Ҳақиқатан ҳам бизнинг касаба союзларимиз ихтиёрида йирик моддий база ва катта молиявий ресурслар мавжуд. Булар: касаба союзлари ихтиёрига берилган давлат социал страхование бюджети (У 1977 йилда 29 миллиард 809 миллион сўмга тенг бўлди), 2150 санаторий-профилакторийлар, мингдан ортиқ санаторий ва дам олиш уйлари, 950 дан кўпроқ туристик муассасалар, 29 мингга яқин клуб муассасалари, 23 мингдан кўпроқ кутубхоналар, 300 мингдан зиёд спорт иншоотлари ва бошқа қатор объектлардир. Касаба союзларининг мулки амалда бутун халқнинг ихтиёридадир. Булардан барча меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари фойдаланади.

Чунончи, кейинги 5 йил ичида касаба союзларининг санаторий ва профилакторийларида, пансионатлар ва дам олиш уйларида, туристик муассасаларида, дам олиш базаларида ва пионер лагерларида 230 миллион яъни ўтган беш йилликка нисбатан деярли 2 баравар кўп киши даволанди ва дам олди.

Худди ўша бобда эркин меҳнат ижтимоий бойликни кўпайтириш, халқнинг ва ҳар бир совет кишисининг фаровонлигини ошириш манбаидир, деган етук социализмнинг муҳим қоидаси ўз ифодасини топган. Энг муҳими шундаки, лойиҳада ҳозирги пайтда яхлит халқ хўжалик комплексини ташкил этадиган мамлакат экономикасининг ривожланиши ва унинг характеридаги янги сифат ўзгаришлар акс эттирилган. Унга раҳбарлик эса, лойиҳанинг 15-моддасида кўрсатилганидек, халқ хўжалигини ва социал-маданий қурилишни ривожлантиришнинг давлат планлари асосида, тармоқ ва территориал принципларни ҳисобга олган ҳолда, марказлаштирилган раҳбарликни корхоналарнинг, бирлашмалар ва бошқа ташкилотларнинг хўжалик юритишдаги мустақиллиги ва ташаббускорлиги билан уйғунлаштирган ҳолда амалга оширилади, бунда хўжалик ҳисоби, фойда, таннарх актив ишга солинади, деб таъкидланади.

Бизнинг тез суръатлар билан ривожланувчи экономикамизни бошқаришнинг юқорида қайд қилинган асосий принципларининг конституцияда мустаҳкамланишини қўллаб-қувватлаш билан бирга, шу ҳолатни таъкидлаб ўтмоқчимизки, Совет Иттифоқи давлати шароитида тармоқ ва территориал принципларини оқилона уйғунлаштирилиши бир томондан, маҳаллий Советларнинг ўз территориясида жойлашган барча корхона, муассаса ва ташкилотлар ишини, уларнинг қайси идорага ҳамда иттифоқ ёки республикага бўйсунишидан қатъий назар контроль қилиш соҳасидаги ваколатларини янада конкретлаштирилишини, иккинчи томондан эса, ўз ичига бир-неча республика, ўлка ва область территорияларини олувчи у ёки бу регион доирасида жойлашган шу корхона, муассаса ва ташкилотлар ўртасидаги тўғри хўжалик алоқаларини ташкилий жиҳатдан таъминлашни талаб этади.

Бўлимнинг «Социал ривожланиш ва маданият» деган боби умуман янгидир. Унда Совет давлатининг моҳияти очиб берилган. **«Совет давлати, — дейилади 19-моддада, — жамиятнинг социал бир хиллигини кучайтиришга, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутларни йўқотишга, СССРдаги барча миллатлар ва элатларни янада ривожлантиришга ва яқинлаштиришга кўмаклашади».**

Бу ерда «ҳар бир кишининг эркин камол топиши ҳамманинг эркин камол топиши шартидир» деган машҳур коммунистик идеал ўзининг қонуний ифодасини топади. Шунга мувофиқ Совет давлати гражданларнинг ўз ижодий кучларини, қобилиятларини ва истеъдодларини ривожлантиришлари ва ишга солишлари учун, шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун реал имкониятларни кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. У меҳнаткашларнинг доимо ўсиб борувчи моддий ва маънавий эҳтиёжларини максимал даражада қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилади.

СССР Конституцияси лойиҳасининг махсус моддаларида давлатимизнинг халқимиз меҳнат шароитини яхшилаш борасидаги ғамхўрликлари тўғрисида гапирилади. Маълумки, бу мақсадлар учун тўққизинчи беш йиллик давомида 14,7 миллиард сўм, яъни ўтган беш йилликдагига қараганда 40 процент кўп маблағ сарф қилинган. Лойиҳанинг **«СССРда соғлиқни сақлаш, социал таъминот, маиший хизмат кўрсатиш, умумий овқатланиш ва коммунал хўжалик давлат системалари ишлаб турибди ва ривожланмоқда». Давлат жамиятнинг маънавий бойликларини қўриқлаш ва кўпайтириш ҳақида, улардан совет кишиларининг маданий савиясини ошириш учун кенг фойдаланиш тўғрисида ғамхўрлик қилади»** деган қоидалари алоҳида эътиборга сазовордир.

Хулоса қилиб айтганда, СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатимиз сиёсий тарихида муҳим босқич бўлади. У ўзида ривожланган социализмни қонунан мустаҳкамлайди ва халқимизнинг порлоқ жамият — коммунизм учун бўлган зафарли юришида ҳуқуқий база ва программа ҳужжат бўлиб хизмат қилади.

М. ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, юридик фанлари доктори, профессор.

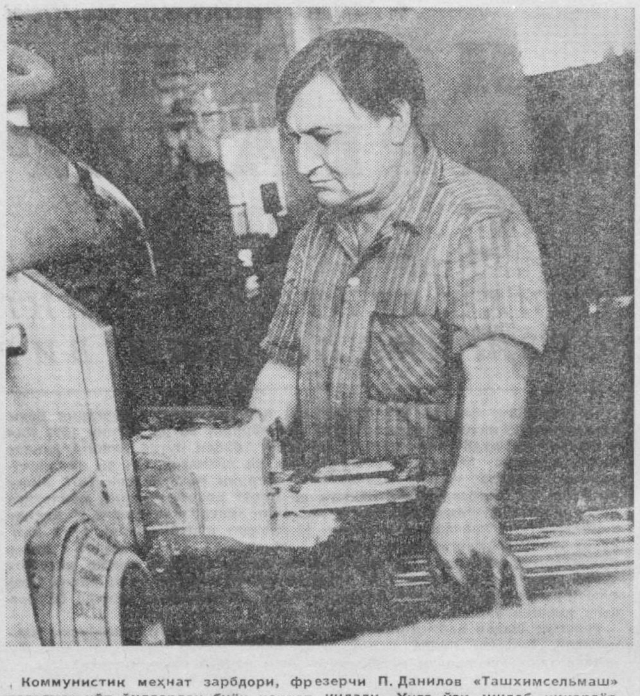

Коммунистик меҳнат зарбдори, фрезерчи П. Данилов «Ташхимсельмаш» заводида кўп йиллардан буён меҳнат қилади. Унга ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулотларни шахсий белги билан чиқариш ҳуқуқи берилган.
СУРАТДА: П. Данилов иш пайтида.

Р. Загратдинов фотоси.

Беш йиллик илғорлари

ПЎЛАТ ИЗ ШУНҚОРИ

Пўлат излардан шамолдек учиб келаётган поезд «Чингил» станциясига яқинлашмоқда. Рўпарадан келаётган юк поезди перегондан пассажир поездининг ўтишини кутиб турарди. Машинистлар бир-бирларига қўл силтаб, «оқ йўл» ишорасини қилишди. Ғуломназир бошқараётган поезд ўз йўлида давом эта бошлади. Шу пайт тўхтаб турган поезд вагонларидан бирининг тормоз колодкаси ёнаётганлигини кўриб қолди.

— «Учқун»! Яна бир неча минутдан сўнг алангаланиб кетиши турган гап. Аксига олиб ёқилғи цистерналари тиркалган состав! Унинг кўз олдига бирдан «даҳшатли портлаш» келди. Нима қилиш керак? Зудлик билан диспетчерга қўнғироқ қилиш керак. Шундай қилди. Поезд тўхтади. Машинистнинг ҳушёрлиги туфайли катта фалокатнинг олди олинди. Шу куни иккала поезд ҳам станцияларга белгиланган вақтда етиб келди. Ҳушёрлиги ва вақтида ёнғинни хабар қилганлиги учун машинист Ғуломназир Тожибоев темир йўл бошқармасининг ташаккурномаси ва пул мукофоти билан тақдирланди...

Ғуломназир, поезд ҳайдовчилигига ёшлигидан қизиқди. Пассажир ва юк вагонлари тиркалган поездлар уйининг ёнгинасидаги темирйўлдан пишқириб ўтганда узоқ термулиб қолар, тепловоз кабинасида ўтирган машинистларга нималар деб қичқириб, қўлини силкитиб қоларди.

Ана шу иштиёқ Ғуломназирни Тошкентдаги 1-тепловоз депосига етаклаб келди. Слесарь бўлиб ишлади. Армиядан қайтгач, машинистлар тайёрлайдиган курсга ўқишга кирди. Курсни тугатиб, тажрибали машинист Тожибой ака Содиқов бошқараётган «ТЭ—1» маркали тепловоз рулини ушлаганда оламда ундан бахтиёр киши йўқ эди. У Тожибой акадан тепловоз бошқаришни пухта ўрганиб олди.

1971 йилдан бошлаб мустақил равишда поездни бошқара бошлади. Ўтган 10 йил ичида у қанча масофани босиб ўтмади, дейсиз, 33 минг километр. Бу ҳазилакам гап эмас. Ҳар йили 1000 килограммга яқин ёқилғини тежаб қолди.

Шу йиллар давомида Тошкент билан боғланувчи Жиззах, Ховост, Хўжакент, Ангрен станциялари орасидаги масофани неча бор босиб ўтди. Бир пайтлар Тожибой акага ёрдамчи бўлиб ишлаган Ғуломназирнинг бугун ўз шогирдлари бор. Бугунги кунда Қодир Маҳмудалиев, Тоҳир Тожибоев, Қодиржон Турғуновлар уни ҳурмат билан устоз дейдилар.

Ғуломназир иш билан бўлиб ўқишни ёдидан чиқармади. Аввал индустриал педагогика техникумини тугатди. Илм сирлари, техникага бўлган ҳавас уни институтга етаклади. Ҳозир у Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг механика факультети 4-курс сиртқи бўлимида ўқимоқда. Мақсади техник бўлиш.

Ҳамза район Советининг депутати, партия аъзолигига кандидат Ғуломназир Тожибоевни доимо қайноқ ёшлар, тажрибали машинистлар, ремонтчи-слесарлар орасида кўрасиз. Қўлидан келганча уларга ёрдам бериб, ишда илғор бўлишга ундайди.

— Депомизда Ғуломназирга ўхшаган илғор машинистларимиз анчагина, — дейди 1-тепловоз депосининг парткоми Геннадий Иванович Медников. — Пўлат Рўзиев, Ғаффор Набихўжаев, Виктор Лавесков, Иван Бечаровнинг номларини коллектив ҳурмат билан тилга олади. Улар авариясиз, тезкорлик ва тежамкорлик руҳида ишламоқдалар...

Деподаги ортиқча йўлларнинг бирига зангори рангдаги 312 номерли «2 ТЛ—10Л» локомотиви келиб тўхтади. Ундан темир йўл машинистлари формасини кийган 2 киши тушиб диспетчер хонаси томон йўл олди.

3802-номерли юк ортилган состав билан Чиноздан келдик. Сменамиз муваффақиятли ўтди. Тоҳир ва Ғуломназир Тожибоевлар, — деб рапорт беришди...

Агар поезд тиркалган «312—2ТЭ—10Л» тепловозига кўзингиз тушса унга албатта эътибор беринг. Уни ўз касбини севувчи, ўрта бўйли, қорачадан келган Ғуломназир ака билан ёш йигит Тоҳир Тожибоевлар бошқармоқда Уларга ҳавас билан боқиб йўлларингиз бехатар бўлсин учқур тулпор чавандозлари деймиз.

Н. ФАЙЗИЕВ.

ХУШХАБАР САТРЛАРИ

Самарқанд область Жума шаҳрида ўқув-ишлаб чиқариш комбинати очилди. Бу ерда олтита мактабнинг 330 юқори синф ўқувчиси ишчи касби-корини ўргана оладилар. Улар «Узсельхозтехника» район бирлашмасида қурилиш ташкилотларида, автобазада, машина-ҳисоблаш станциясида практикадан ўтиб, ўрта маълумотли бўлганликлари тўғрисидаги аттестат билан бирга ишчи разряди берилганлиги ҳақидаги ҳужжатни ҳам оладилар.

* * *

Наманган районининг маркази—Тошбулоқ посёлкасида икки қаватли маиший хизмат уйи қурилди. Атлье, рўзғор техникасини ремонт қиладиган устахоналар, соатсозлик устахонаси шу бинога жойлаштирилди. Кўчма қабул пунктлари райондаги хўжаликлар пахтакорларининг буюртмаларини бу ерга етказиб келадилар. Областнинг қишлоқ районларида беш йилликнинг бошидан буён еттита маиший хизмат уйи қурилди.

(ЎзТАГ).

Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводи коллективи Улуғ Октябрь юбилей олди вахтасида туриб фидокорлик билан меҳнат қиляпти. Сиз мана бу фотолавҳада корхонанинг дизель цехидаги Владимир Яковлев бош бўлган илғор комсомол-ёшлар бригадаси аъзоларини тепловоз дизелини ремонт қилиш жараёнида кўриб турибсиз. (Чапдан-ўнгга) бригада бошлиғи В. Яковлев, ишчилар А. Комиссаров, В. Фараджев, Т. Қурбонов ва Р. Тоштаевлар билан суҳбатлашмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Қурилиш майдонида

МОНТАЖ ТУГАЛЛАНДИ

Республикамиз 15 нафар бинокорининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган уйсозлик комбинати 2-монтаж бошқармасининг В. Демченко бошлиқ монтажчилар бригадаси Луначарское шоссесида 54 хонадонга мўлжалланган турар жой бинosининг монтажлаш ишларини муддатидан илгари тугаллашди.

Шу кунларда объектда жилокорлик ишлари ҳам тез суръатларда амалга оширилмоқда. Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи арафасида бинода ҳамшаҳарларимиз ҳовли тўйларини нишонлашади.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Бугун

Вакцина ва зардоб илмий-текшириш институтининг дори ишлаб чиқариш корхонасига Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан ва чет мамлакатлардан буюртмалар келиб туради. Малҳамчилар ўз мижозларига кўплаб дори-дармонлар етказиб беришяпти.

Улар йил бошидан шу кунгача 3 миллион 260 минг сўмлик турли хил препаратлар ишлаб чиқаришиб, саккиз ойлик планни муддатидан бир ҳафта илгари бажардилар.

Коллектив бундай ютуққа шаҳримиздаги илғор корхоналарнинг «Қўшимча резервлардан унумли фойдаланайлик» ташаббусини қўллаб-қувватлаб, шу асосда иш олиб бориши туфайли эришди. Натижада, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 12,2 процентга, меҳнат унумдорлиги 6 процентга ўсди.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ЧАЛА ҚОЛГАН ИШ»

Газетанинг 28 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда Хуршид кўчасида водопровод суви баъзан йўқ бўлиб қолаётгани танқид қилинган эди.

Собир Раҳимов район ободонлаштириш бошқармасидан олинган жавобда кўрсатилишича, водопровод тармоғи нормал ҳолга келтирилди.

«КЎЧИБ ЮРАДИГАН ДЎКОН»

Шу сарлавҳа остида 10 июнда босилган материалда «Литературная» кўчасидаги ва бошқа айрим жойлардаги газета киоскалари ҳадеб ўриндан ўринга кўчирилиши танқид қилинган эди.

Октябрь район «Союзпечать» бўлимидан хабар қилинишича, бу масала ҳал этилган, киоскалар нормал ишлай бошлади.

«ҒОЙИБ БЎЛГАН МАШИНА»

Газетанинг 17 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда 19-маршрут бўйича қатнайдиган маршрут таксиларнинг кўнгилдагидек ишламаётгани, айниқса кечаси йўловчилар узоқ кутиб қолишаётгани танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрининг ўринбосари Ж. Шораҳмедовнинг редакцияга хабар қилишича, бу масалага чора кўрилди. Йўл ди[illegible] Ж. Лишевич қаттиқ огоҳлантирилган. Газета материали коллектив ўртасида муҳокама қилиниб зарур тадбирлар белгиланди.

60 ТАРИХИМИЗНИНГ ЗАРВАРАҒИ

1967 ЙИЛ

ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

1967 йил ўзгача йил бўлди. Мамлакатимиз металлурглари ўз зиммаларига олган юз миллион тонна металл тайёрлаш топшириқларини декабрь ойида муваффақиятли адо этиб, ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Жаҳонда энг йирик Ўрта Осиё Марказ газопровод бунёд этилди. ДнепроГЭС ишлаб чиқараётган қувватига нисбатан икки баробар ортиқ ток берувчи Красноярск ГЭСи энергетика гигантининг биринчи агрегатлари ток бера бошлади.

Қишлоқ меҳнаткашлари бир қанча зоналарда оби-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамасдан Ватан омборига 57 миллион тонна дон тўкишди. Шунингдек, давлатга гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Ўзбекистон пойтахти меҳнатчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига актив қўшилдилар.

«Октябрга — ҳар бир ишчининг шахсий совғаси!», «Ўз шахсий беш йиллик планимни — тўрт йилда бажараман!» шиорлари билан чиққан Тошкентдаги Октябрь революцияси номли завод коммунистлари А. Маракаев ва М. А. Сергеевларнинг ташаббуси кенг қўллаб-қувватланди. Бу шиорлар Тошкент партия ва ишчи йиғилишларида кенг муҳокама қилинди. Минглаб ишлаб чиқариш илғорлари Совет давлатининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида катта меҳнат қаҳрамонлигини кўрсатишди. Масалан, 153-қурилиш трестининг хўжалик ҳисобида ишловчи бригадаси бошлиғи СССР Олий Советининг депутати Холхўжа Баҳодиров ўз бригадасини бошқармада энг яхшилар қаторига олиб чиқди. Бригада план-топшириқларини мунтазам равишда 130—135 процентга етказиб адо этди. Ҳ. Баҳодировнинг ўзи касбини 30 га яқин ғишт терувчига ўргатди. Унинг бригадасида бошқармада биринчилар қатори илғор тажриба мактаби ташкил этилди. Шунингдек, тўқимачилик комбинатининг Рустам Абдураҳмонов бошчилик қилган бригада аъзолари ҳам зиммадаги мажбуриятларини бажариш борасида алоҳида намуна кўрсатиб ишладилар. Бундай бригадаларни жуда кўплаб санаб ўтиш мумкин.

Тошкент меҳнаткашларининг юбилей мусобақаларида катта масъулият билан қатнашганликлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигида қўлга киритилган муваффақиятларда ўз ифодасини топди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ўн ойлик давлат плани муддатидан илгари — 24 октябрда бажарилди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига зиммага олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарган корхона ва ташкилот коллективлари коммунистик жамият қуриш ишига ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Советининг Президиуми, Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети 21 саноат корхонаси, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларини эсдалик байроқлари билан мукофотладилар. Кўпгина коллективлар «Октябрь 50 йиллиги номли бригада» деган фахрий номга сазовор бўлишди. Олимлар, конструкторлар, инженерлар ва «Ташсельмаш» заводи барча коллективининг узоқ йиллик меҳнатидан сўнг вертикал— шпинделли тўрт қаторли пахта териш машинаси яратилди. Машина ижодкорларидан — П. Ф. Глазатов, А. Н. Приходько, В. Д. Тютько, М. Н. Марков, шунингдек таникли механизаторлар Ж. Кўчиев ва Т. Охуновалар Ленин мукофоти лауреатига тақдим этилдилар.

1967 йил 2 август куни Москванинг Кремль Съездлар саройида катта концерт билан Ўзбекистон маданияти ва санъати кунлари очилди. Республикамиз талант юлдузларининг маҳоратини минглаб москваликлар ва чет эллик меҳмонлар томоша қилдилар. Кенг аудитория ўзбек шоирлари, композиторлари, рассомлари, артистлари, фан арбобларининг янги ютуқлари билан танишди.

Тарих шоҳсупасида

Дунё у тўғрисида эшитди, уни тинглади, унинг парвозини кузатиб борди. 1961 йил 12 апрель куни барча тилларда «Восток» ва «Гагарин» сўзлари янгради. Кейин газеталар инсон ақли бовар қилмас даражадаги қуйидаги рақамларни ёзишди: «Двигателлари 20 миллион от кучига тенг». Одамлар ҳаёлан буни кўз олдиларига келтириб кўришди. Энг катта пассажир реактив самолётининг тўртта двигатели биргаликда 16 минг от кучи қувватига эга. Ракета қандай экан-а? У қандай кўринишга эга?

Ва ниҳоят, 1967 йил май ойида турли мамлакат кишилари биринчи марта Юрий Гагариннинг космик уйини кўришга мушарраф бўлишди. Парижнинг Бурже аэродромидаги бетон майдондаги кўргазмада улкан ва гўзал кема қад кўтарди. У гўё лилипутлар ўртасидаги Гулливердай эди. Ҳатто халқаро авиация кўригида намойиш этиш учун келтирилган энг замонавий самолётлар ҳам «Восток» олдида ўтганги кун машиналаридай кўзга ташланар эди.

Бизнинг ракетамиз дастлабки онлардаёқ фазога учиш техникасидан хабарсиз ва шу соҳа бўйича шуғулланаётган мутахассисларнинг ҳам онгларини, қалбларини мафтун этди. Франция газеталари «Восток»га энг олий журналистик мукофотни тақдим этишди. Бусиз ҳам ҳар куни Буржега келаётган минглаб парижликлар Советлар мамлакатининг бу мўъжизасини ҳавас билан томоша қилишар, эртадан то оқшомга қадар ракета олдида одамлар ғужғон ўйнарди. Ёшлар ҳам, кексалар ҳам аёллар ва эркаклар ҳам кемани ушлаб кўргилари келарди. Турли нашрларнинг репортёрлари, кино ва фотоҳаваскорлар ракетанинг ҳар томонидан суратга олиш учун мингларча метр пленкаларини ишлатишди.

«Нью-Йорк таймс» Совет космик экспонати кўргазманинг муҳим воқеаси деб баҳолади. Газета америкаликлар ниҳоят қудратли ракета ихтиро қилган бўлсалар ҳам мураккаб системага эга бўлган, бир меъёрда синхрон аниқликда ишлай оладиган 20 двигателли «Восток» катта таассурот қолдирмоқда деб ёзди. «Ассошиэйтед Пресс» агентлигининг мухбири шундай хабар қилди: биринчи маротаба Совет космонавти фазога учган «Восток» ракетаси совет экспонатлари ичида ҳамманинг диққат марказида эди. Энг кутилмаган ҳол шу эдики, ракетанинг двигателларида сополлар жуда ҳам кўп эди.

Ракетанинг биринчи босқичи 12 та кичик двигателларга эга. Бу бошқариш ва ориентацияга хизмат қилган.

Ўша йили ТОШКЕНТДА

25 январь — Ўзбекистон трактор заводи конвейеридан «Т—28Х3» маркали юз мингинчи трактор ишга тушди.

27 январь — «Литературная газета»си газетхонларининг конференцияси ўтказилди.

Январь — «Гулистон» оммавий-сиёсий ва адабий журналининг биринчи сони босмадан чиқди.

21 февраль — Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет комитетининг йиғилиши ўтказилди. Йиғилишда Борис Полевой, Константин Симонов, Алим Кешоков, Евгений Долматовский ва мамлакатнинг бошқа таникли ёзувчилари иштирок этишди.

30 март — Ўзбекистон маданий ва тарихий ёдгорликларни ҳимоя қилиш жамиятининг биринчи таъсис съезди очилди.

3 апрель — Тошкентда Москва кунлари бошланди.

20 апрель — «Правда Востока» газетасининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

21 апрель — Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирларининг III съезди очилди.

26 апрель — Ўзбекистон кинематографчиларининг II съезди ўз ишини бошлади.

16 май — Венгрия маданияти декадаси бошланди.

12—21 август — Ҳиндистон маданияти декадаси бўлиб ўтди.

5 ноябрь — Ленин номли майдонда Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига ўрнатилаётган ёдгорликка тантанали равишда пойдевор қўйилди.

19 декабрь — Ўзбекистон хотин-қизларининг IV съезди ўз ишини бошлади.

27 декабрь — Ўзбекистон театр жамиятининг III съезди очилди.

«Главмосстрой» трести 179-қурилиш бошқармасининг бошлиғи П. Г. Гайнев москваликлар томонидан Чилонзорда қурилган мактабнинг рамзий калитини топширмоқда.

Фото Ўзбекистон ССР кинофотофоно ҳужжатлар Марказий Давлат архивидан олинган.

Рақамлар, воқеалар, фактлар

ТОШКЕНТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ БОШ ПЛАНИ

Шу йил февраль ойида СССР Министрлар Совети қарор қабул қилди.

Хўш, бу план нимадан иборат? Аввало бош планда 1.5 миллион аҳолига эга бўлган шаҳарни ўн йилда деярли қайта тиклаш, беш йилда шаҳар марказининг архитектура ансамблларини бунёд этиш кўзда тутилган эди. Бу жаҳон шаҳарсозлиги амалиётида мисли кўрилмаган суръатдир. Бош архитектурик маркази В. И. Ленин майдони ташкил этади. Анҳор соҳилида Ильичнинг улуғвор ҳайкали қад ростлайди. Самарқанд ва Карл Маркс кўчалари кесишган жойда 19 қаватли маъмурий бино қурилади. Шаҳарда кўплаб бассейнлар, фонтанлар қуриш мўлжалланган.

Тошкентда қад ростлаётган осмонўпар бинолар бу планда илгари сурилган ғоялар тез суръатларда ҳаётга татбиқ этилаётганлигидан далолат бермоқда.

ГДР — ТОШКЕНТГА

1967 йил 7 август куни Чилонзорда қурилаётган кўп профилли касалхона корпусларидан бирига «ГДР — Тошкентга» деган сўз ёзилган тахтача ўрнатилди. Касалхонанинг даволаш корпуслари Германия Демократик Республикасида тайёрланган медицина асбоблари билан жиҳозланади.

1601-МАРТА

18 апрель куни СССР халқ артисти Лутфихоним Саримсоқова, Комил Яшиннинг «Нурхон» пьесасидаги она образида 1601-марта саҳнага чиқди. Бу Ўзбекистон пойтахтининг жамоатчилигига катта истеъдод, катта қалб эгаси машҳур актрисанинг 70 ёшга тўлганлиги билан кизгин муборакбод этаётган кунларда содир бўлди.

Халқимиз «актёрларнинг онахони» дея эъзозлайдиган Л. Саримсоқовани табриклаш учун санъат ва адабиёт арбоблари, саноат корхоналари коллективларининг вакиллари, Л. Саримсоқова талантининг муҳлислари келишди.

А. НУРПЕИСОВ

САРГАРДОНЛИК

РОМАНДАН ПАРЧА

— Ҳали шошмай тур... — деди хириллаб хўрсиниб у. — Энди бу уйда ё сен турасан, ё мен тураман... Шошмай тур ҳали! Ҳали кўрамиз, ким кимни!..

Қаловнинг ёшлигида той тепиб олиб, ўнг томондаги юқори жағини синдирганди. Қаловбнинг болалигидан бадбашара бўлиб қолган афти доим бир томонга қийшайиб турарди. Ҳозир эса жаҳли чиқиб кетганидан, башараси бир томонга бутунлай қийшайиб кетди.

— Бўпти... Кўрамиз, ким зўр чиқишини! — деди Қалов нафрат билан ва сўкиниб қўйди.

Тилев онасининг олдига борди. Кампир энди унга қарамай қўйди. У юқорига, пастак, қоп-қора шифтга тикилиб ётарди. Кўзлари кул остида қолган чўғдек, борган сари нурсизланиб борарди. У сезилар-сезилмас бош чайқаб қўйди. Тилев гуноҳкорона кўзларини пириллатди. У онаси ака-укаларнинг қилмишларини қоралаётганини сезиб турарди. Яна у онаси уни уйнинг каттаси бўлгани учун кўпроқ қоралаётганини ҳам сезди.

Айғанша келди. У остона ҳатлаб уйга кириши билан қўрқув аралаш онаси ётган бурчакка қаради. Кейин оёқ учида юриб ёнига келди-да, ўтириб, онасининг борган сари совуб бораётган қўлини кафтига олди. У онасининг ажин босиб, томирлари бўртиб кетган қўлларини ушлаб ўтириб, юзларига тикилди.

Кампир қийналиб ёнига ўгирилди ва Айғаншанинг қўлларини ўзига тортиб, ўпа бошлади. Айғанша қўрқиб кетди. У олазарак бўлиб атрофига қаради. Аммо уйдагилардан биронтаси ҳам на унга, на онасига қарамасди. Ҳаммаси қовоғини уйиб, тескари қараб ўтирипти.

— Она! Онажон!.. — деди йиғламсираб Айғанша.

Кампир кўзларини юмиб, индамай ётарди. Нафас олиши оғир. Бирдан кампирнинг боши ястиқдан шилқ этиб тушиб кетди. Бармоқлари ёзила бошлади. Жон талвасасида ётган кампир кўрпаси тагида бир керишди-ю, яна оёқ-қўли ростланди. Кампир тиззаларини кўтара туриб, бирдан яна ташлаб юборди. У гўё ўрнидан ирғиб туриб, қаёққадир югуриб кетмоқчи эди-ю, аммо уддалолмади. Оғзи ҳиёл очилиб қолди.

Айғанша ўзини онасининг ҳали сўнгги илиқ нафаси чиқиб улгурмаган гавдаси устига ташлади-да, бор овози билан фарёд уриб юборди. Ўша заҳоти бошқа-бошқа бурчакдан Кенжекей билан Болжоннинг ҳам йиғлаган овозлари эшитилди. Кейин болалар ҳам йиғлаб юборишди...

Худди шу пайт эшик очилиб остонада саккиз ёшлардаги бўйнига тўрва осган бола пайдо бўлди. Ичкарига қараб, оёқ-қўлини узатган кампирни, фарёд уриб йиғлаётган уй эгаларини кўриб, ранги оқариб кетди, кўзларини катта-катта очганича, эшикни ёпиб, ўша заҳоти ғойиб бўлди.

Ўтинларнинг орқасига яшириниб турган Аҳмат эзма ўғлининг тез қайтиб чиққанини кўриб, ҳайрон бўлди. Биқиниб турган жойидан туртилиб-суртилиб чиқиб, ўғли томон юрди.

— Нима гап? Нега дарров қайтиб чиқдинг? Ҳайдаб юборишдими?

— Йиғлашяпти...

— Ким?

— Ҳамма. Ҳаммалари йиғлашяпти.

Аҳмат эзма турган ерида юмронқозиқдек қотиб, қалпоғини суриб, ертўлага қулоқ тутди. Кейин аста-секин ертўланинг эшигига яқин борди-да, яна қулоқ тутди. Ичкарида бири олиб, бири қўйиб, ҳаммалари йиғлашмоқда эди. Ниҳоят, Аҳмат эзма бу хонадонда қандай мусибат юз берганини тушунди.

— Э-ҳа! Буларнинг кампири бетоб эди. Бандаликни бажо келтирипти, бечора. Жойи жаннатда бўлсин... Ҳай, майли... Юра қол! Тезроқ юр! Қани, Али бийнинг овулига ўтиб кўрайлик-чи.

— Итлари қопиб олмайдими?

— Қомпайди! Кейин, мен борман-у, итвачча, нега қўрқасан?

— Бордию, ҳайр беришмаса-чи?

— Беришади, беришади! Бошқа вақтда беришмасаям, рўза вақтида албатта беришади, тушундингми?

Қиш кирар олдида Аҳмат эзманинг биттаю битта отини бўрилар бўғизлаб кетди. Аҳмат эзма балиқчилар билан унча чиқишмасди. Мунке билан эса уришиб қолди. Қорахотиндан эса бирон нарсанинг униши қийин. Шунинг учун ҳам Аҳмат эзманинг оиласи кечасига оч ётиб қолишарди.

Рўза кирди-ю, Аҳмат эзма жонланиб қолди. У катта ўғлига «Ё рамазон» айтишни ўргатди, бўйнига отидан қолган тўрвани осиб, яқин-атрофдаги овулларга жўнатди. Шу билан Аҳмат эзманинг ҳаёти қувонч ва лаззатга тўлиб қолди. Куни билан у нима беришларини ва қанча беришларини ҳисоблаб ўтиради. Ўғлим келмаётганмикан деб, ўрнидан юз марта ирғиб туриб, ташқарига қараб келади. Кеч бўлиб, қоронғи тушганда эса, Аҳмат эзма ўзи ҳам ўғли билан бирга сафарга отланар, уни қопоғон итлардан эҳтиётлаб юрарди.

Итларни чакмонининг этаги билан нари ҳайдаб, чийиллаб ва вой-войлаб, Аҳмат эзма бирон уйнинг эшигига бориб оларди-да, кейин ўғлини итариб, ичкарига киргизиб юборарди.

— Бор, бор... кўп лалайма! «Ё рамазон»ни айтиш — савобли иш.

— Ҳов ана, осмонга қарагин-а, кўряпсанми? Оллои таолло сенинг бу ишингга кушойиш тилаяпти! Ойбайов, қайси мусулмон «Ё рамазон»ни эшитиб хурсанд бўлмайди-я!

Аҳмат эзманинг ўғли эса отасининг гапларига парво қилмай, ўшшайиб ерга қараб тураверарди. «Ё рамазон» айтиб кириши одамларга унчалик ёқмаслигини у аллақачон пайқаб олган эди. Уз-зукун оч-наҳор юриб, оғиз очадиган палла бўлганда, олдиларига дастурхон ёзиб, энди овқатга ўтиришганда биров эшикдан кириб, «Ё рамазон»ни айтиб, оғизларига қараб турса, кимга ёқарди.

— Дадажон, кирганимни ҳеч ким ёқтирмайди-ку... энди «Ё рамазон»ни бошласам, биронтаси қўлини қулоғига тутиб: «Бу итвачча яна кирди-ю, овози қурсин, қулоқларимни тешиб юборай деяпти! Тезроқ тўрвасига бир сиқим қора арпадан ташлаб, ҳайдаб юборсаларингчи!» дейди.

— Нима, нима ҳали шунақа дейишадими?

— Ҳа, шунақа дейишади.

— Уни қарая... Ҳм! Майли, шундай дейишса, деяверишсин. Сен уларнинг гапларига қулоқ солма... Ҳа худо бехабар кофирлар! Ҳм! Сен ўзингнинг «Ё рамазон» айтишингни бил, берганларини олиб, яна ўз йўлингга қараб кетавер, тузукми?

— Ким билади... Одам уялади-да..

— «Уялади»инг нимаси? Бу шайтонвачча нима деяпти ўзи, а? Намунча уятчан бўлмасанг! Сендан нима кетди? Қиз бола эмассан-ку, ахир! Бор, бор, кўп серраяверма... Боши эсингдан чиқиб қолмадими? Қара, мана бундай айтасан: «Рамазон айтиб келдим эшигингизга, қўчқордай ўғил берсин бешигингизга... Тушундингми?

Шу тариқа бола уйма-уй юриб, бегоналарнинг эшигида тўхтайди, қизариб-бўзариб, ерга қарайди. Кейин титроқ, йиғлоқи овозда «Ё рамазон»ини бошлайди. Ташқарида эса, ўтинларнинг орқасида пусиб, Аҳмат эзма ўғлининг қайтиб чиқишини кутиб туради. Бола «Ё рамазон»ини айтиб бўлиб, бирон нарса берișармикин деб, остонада ўзини ноқулай ҳис қилиб, серрайиб туради. Баъзида уни қуруқ қайтаришади ҳеч нарса беришмайди. Баъзан эса бирон келин-кеват боланинг озғин, нимжонгина гавдасига қараб туриб, раҳми келиб кетади-да, тўрвасига бир сиқим арпа ташлаб юборади. Баъзида эса Қўнғирот маккасиданми ё бир бўлак қотган гўштми бериб қолишади. Ота-бола тўрваларини тўлдириб, хурсанд бўлиб қайтган вақтлари ҳам бўлади. Ҳатто йиғган нарсалари тўрвага сиғмай қотиб, Аҳмат эзма чакмонининг этагига солиб келган чоғлари ҳам бўлади. Аҳмат эзма этаги оғирлашиб, юришга ноқулай бўлиб қолганидан, оёқлари чалишиб-чалишиб кетсаям, чаққон-чаққон югуриб, хотинини кўчаданоқ чақириб кира бошлайди:

— Хотин, хо хотин! Қаердасан? Тезроқ бўла қол, қимирласангчи, дарров идишингни тайёрла! Муни қара, олиб келаётган нарсаларимни кўр!

Бибижамол ҳам бугун эрининг омади юришганидан хурсанд бўлиб, оёқ-қўли чаққон тортиб, дарров қозонга сув солиб, олов қалаб юборади. Уй бир зумда ёришиб, исиб кетади, ўчоқда олов ўйноқлаб ёниб, чирс-чирс қилиб, атрофга шох-шаббаларнинг учқуни сачрайди.

Камдан-кам бўладиган бундай хурсандчилик кунларида Аҳмат эзма ўчоқ ёнига ёзилган кўрпачада ёнбошлаб ётиб, хурсандлигидан питир-питир қилади, соқолини сийпаб, хотин, бола-чақаларига пўписа ҳам қилиб қўйган бўлади.

— Сен хафа бўлма хотин! Хохо! Худо берса, рўза кунларида бутун қишга етадиган емишликларингни тўплаб бераман сенларга! Фақат ҳозирлигингни кўриб қўй, уқдингми... Доим, қопларнинг ҳаммасини олдиндан ямаб қўй, дейман сенга. Мана кўрасан, ҳаш-паш дегунча ҳамма қопларингни тўлдириб бераман. Ҳиқилдоғигача тўлдириб бераман, уқдингми?!

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ солномаси

4 январь — КПСС Марказий Комитети Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик ишларини бошлаб юбориш ҳақида қарор қабул қилди.

23 апрель — «Союз—1» космик кемасида космонавт В. И. Комаров парвоз қилди. У кема орбитадан тушиш пайтида фожиали ҳалок бўлди.

8 май — Москвада «Номаълум солдат қабри» ёдгорлигини тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Ёдгорлик ёнидаги мангу машъалани КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ёқди.

22—27 май — Москвада СССР Ёзувчиларнинг IV съезди бўлиб ўтди.

12 июнь — «Венера—4» планеталараро автомат станцияси парвоз этди.

17 июнь — Сурхондарё области Ленин ордени билан мукофотланди.

25 июнь — КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» тўғрисида тезислари эълон қилинди.

27 июль — «Ўзбекистон ССР тарихи»нинг биринчи томи босмадан чиқарилди.

1—6 август — Москвада Ўзбекистон маданияти ва санъати кунлари бўлиб ўтди.

6—7 сентябрь — Москвада К. Маркс «Капитал»ининг биринчи томи чиқарилганига юз йил тўлиши муносабати билан илмий конференция ўтказилди.

21 сентябрь — Москвада тожик адабиёти ва санъати декадаси очилди.

26 сентябрь — «Совет халқи фаровонлигини янада ошириш чоралари тўғрисида»ги қарор юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

30 октябрь — Фарғона область Каркидон сув омбори очилди.

31 октябрь — СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Октябрь революцияси ордени таъсис этилди.

3 ноябрь — Москвада Октябрь революциясининг 50 йиллигига бағишланган КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети, РСФСР Олий Советининг тантанали йиғилиши бўлди.

ГАЗЕТАЛАРНИ ВАРАҚЛАГАНДА

«ТОШКЕНТЛИКЛАР, БАХТЛИ ЯШАНГЛАР»

«Янги уйларнинг калитларини олинглар. Бахтли яшанглар, тошкентликлар!» — бугун литвалик бинокорлар ана шундай сўзларни айтиб Ўзбекистон пойтахти аҳолиси билан хайрлашишди. Улар табиий офатдан зарар кўрган шаҳарни қайта тиклаш бўйича олган топшириқларини муддатидан илгари адо этишди. Литва ССР вакиллари қардош ўзбек халқига Болтиқ бўйи усталари яратган мебеллар билан жаҳозланган тўртта турар жой биноси ва 280 ўринли болалар боғчаси туҳфа этишди.

«Бизга берган туҳфангиз учун катта раҳмат!» — «тошкентликлар Болтиқ денгизи соҳилларидан келган дўстларини ана шундай сўзлар билан кузатишди».

«Правда», 2 август, 1967 йил.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

СТУДЕНТЛАРГА СОВҒА

БУХАРЕСТ. Янги ўқув йили арафасида Руминия бинокорлари зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Клуж-Напока шаҳрида маҳаллий университет — механика факультетининг янги биноси, шунингдек Г. Дим номидаги консерваториянинг янги концерт зали қурилиши битказилмоқда. Ясси шаҳрида медицина институти учун янги операция зали ва ўқув корпуси қурилмоқда. Крайовада университетнинг медицина факультети учун олти қаватли ўқув корпуси биноси қад кўтармоқда.

Шу ўқув йилида Бухарест, Тимишоара, Крайова, Питешти, Клуж-Напока, Ясси шаҳарларида ва республиканинг бошқа бир қанча университет марказларида студентлар учун янги ётоқхоналар қуриб берилади.

Меҳнаткашлар курашмоқда

МАДРИД. Испанияда забастовка ҳаракати кун сайин кенгайиб бормоқда. Меҳнаткашларнинг забастовка ҳаракатида жами юз мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда.

Пойафзал саноати корхоналари ишчи ва хизматчиларининг Элче шаҳрида бошланган забастовкаси оммавий тус олиб, ана шу тармоқнинг маркази бўлган бутун Аликанте вилоятига ёйилди. Қирқ мингдан кўпроқ киши корхона эгалари ишчиларнинг талабларини қондиришга розилик бермагунга қадар ишни қайта бошлашдан бош тортмоқда.

Мамлакатнинг жанубидаги Кадис вилоятида қурувчилардан 25.000 киши умумий забастовка эълон қилди. Улар нарх-наво ўсиб бораётган бир шароитда иш ҳақининг кўпайтирилиши учун кураш олиб бормоқдалар. Иш ташловчилар корхона эгаларининг ультиматумини рад этдилар. Корхона эгалари иш ташловчиларнинг ишга киришишларини талаб қилдилар, акс ҳолда улардан кўпларини ишдан бўшатиш билан қўрқитдилар.

Оммавий ишсизликнинг авж олиши, нарх-навонинг ортиши, социал таъминот ишидаги қатор камчиликлар туфайли Германия Федератив Республикаси аҳолисининг қашшоқлиги кун сайин ортиб бормоқда.

Карикатура Ғарбий Германиянинг «Дойче фольксцайтунг» газетасидан олинган. ТАСС фотохроникаси.

Қатъий норозилик

МАДРИД. Демократик жамоатчилар, гўёки «граждан гвардияси вакилларининг қадр ва номусларини ҳақорат қиладиган» материалларини эълон қилишда айбланаётган «Диарио—16» газетасининг мухбири Хуана Хосе Романонинг қамоққа олиниши ва суд ихтиёрига топширилишига қатъий норози эканликларини маълум қилдилар. Бундай ҳаракатлар франкочилар ўтмишини эсга солади, дейилади Испания Коммунистик партиясининг мурожаатида.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. МИРАЛИЕВ: Дунёда биринчи темир йўл ва метро қачон қурилган. Москва метросининг узунлиги қанча?

Жавоб: Илмий манбаларнинг гувоҳлик беришича, жаҳонда биринчи темир йўл 1767 йилда Англияда қурилган. Дунёда биринчи ер ости транспорт йўли эса орадан бир аср ўтгандан кейин 1863 йили Лондонда иккинчиси 1868 йили Нью-Йоркда, учинчи метро 1875 йилда Стамбулда қурилган. Ҳозир Нью-Йорк метросининг узунлиги 400, Лондонники 387,6 километрни ташкил этади.

1935 йили Москвада қурилган метро иттифоқимизда биринчи бўлиб қурилган ер ости йўлидир, ҳозир унинг узунлиги 171 километрдан зиёд. У бир суткада салкам беш миллион йўловчига хизмат кўрсатмоқда.

Тошкент метроси эса Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Тбилиси ва Боку шаҳарларидан кейин қурилаётган иттифоқимиздаги еттинчи ер ости йўлидир.

* * *

Ш. ИБРОҲИМОВ: Мен вертолёт учувчиси бўлишни орзу қиламан. Тошкентда шундай учувчилар тайёрлайдиган ўқув юрти борми? Бошқа шаҳарларда-чи? Уларга қабул қилиш шартлари қандай? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Тошкентда учувчилар тайёрлайдиган ўқув юрти йўқ. Иттифоқимизнинг Кременчуг шаҳрида вертолёт учувчилари тайёрлайдиган ўқув юрти жойлашган. Унга 16 ёшдан 21 ёшгача бўлган эркаклар қабул қилинади. Бу ҳақда тўла маълумот олиш учун Сергели авиакорхонасининг кадрлар бўлимига мурожаат қилишни унутманг.

* * *

М. ПЎЛАТОВ: Уйимизга чўян печка ўрнатмоқчи эдик. Уни қаердан сотиб олиш мумкин?

Жавоб: Чўян печка, фанер, гарбил тахта, турли ёғоч материаллари, қувурлар ва бошқа маиший рўзғор жиҳозларини «Узглавтара» бошқармасининг шаҳримиздаги савдо базаларидан сотиб олиш мумкин.

Бундай савдо базалари Рисовая кўчасидаги, 2-Рисовая тупигининг 9-уйида, Салор ёғоч савдоси базаси эса Тюлпан кўчаси, 19-уйда жойлашган.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

Метрополитен қурилиши кетаётганлиги туфайли Пушкин кўчасидан Новомосковская кўчасининг Хуршид кўчасигача бўлган ўнг қисмида 3 сентябргача қадар, чап қисмида эса 3 сентябрдан 15 сентябрга қадар транспорт ҳаракати тўхтатилади.

Прядильная кўчаси бўйлаб Прямая кўчасидан Черешневая кўчасига қадар бўлган қисмида транспорт ҳаракатининг тезлиги 30 километрдан ошмаслиги керак.

Бородинская кўчаси бўйлаб Гоголь кўчасидан Қори Ниёзов кўчасигача бўлган масофада бир томонлама ҳаракат йўлга қўйилди.

Газетага савол йўллабсиз

УСТАЛАР ХИЗМАТИНГИЗДА

Ўлкамизда куз фасли ҳам бошланяпти. Ана шу фаслда кўпчилик енги узун кўйлаклар кийиб юришни ёқтиради. Мен ана шундай енги узун кўйлак тиктирмоқчи эдим. Бунинг учун шаҳримиздаги модалар ательесига мурожаат қилишим керакми? Яна бир савол. Мен енги узун битта кўйлак тиктириш учун ўзим ёқтирган материалдан қанча олишим керак? Ана шу ҳақда маълумот берсангиз жуда яхши бўлур эди.

Х. СОБИРОВ,
ишчи.

Ишчи Х. Собировнинг ушбу хатини биз В. И. Ленин номидаги якка тартибда кийимлар тикиш ва ремонт ишлаб чиқариш корхоналари бирлашмасининг технологи Софья Ибрагимовага кўрсатиб, газетхонни қизиқтирган саволига батафсил жавоб қайтаришини ундан сўрадик.

— Чиндан ҳам аҳолининг замонавий, бежирим либосларга бўлган талаби кун сайин ошиб боряпти, — дейди С. Ибрагимова. — Буни бизнинг ишлаб чиқариш корхоналари бирлашмасига қарашли ательеларимизга ташриф буюраётган мижозлардан ҳам билиш мумкин. Бу ерда шуни айтиш керакки, ҳамшаҳарларимизнинг буюртмаларини соз бажариб бериш учун бутун имконият ишга солинмоқда. Ўз касбининг усталари бўлган кўплаб моҳир чеварлар уларга намунали хизмат кўрсатишга ҳаракат қилишяпти.

Энди газетхон Х. Собировнинг саволига жавобимиз шуки, агар у эни 90 сантиметр бўлган материалдан енги узун кўйлак тиктирмоқчи бўлса, бунинг учун 48-размерли кўйлакка 2 метру 50 сантиметр, 46-размерли кўйлакка 2 метру 40 сантиметр материал керак бўлади.

Хўш, мижозимиз эни 142 сантиметр бўлган материалдан кўйлак тиктирмоқчи бўлсачи? Ундай ҳолда бундай материалнинг 1 метру 50 сантиметридан 48-размерли енги узун кўйлак тиктириш мумкин, 46-размерли кўйлакка эса 1 метру 40 сантиметр материал етади.

Агар киши эни 75 сантиметр бўлган материалдан енги калта кўйлак тиктириш орзусида бўлса бундай материалнинг 2 метру 30 сантиметри 48-размерли кўйлакка етади. Агар у 46-размерли кўйлак кийса бунинг учун 2 метру 25 сантиметр материал кифоя қилади.

Бу ерда шуни ҳам айтиш керакки, эни 90 сантиметр бўлган материалдан 48-размерли енги калта кўйлак тиктириш учун 2 метру 20 сантиметри, 46-размерли кўйлак учун 2 метру 10 сантиметри кифоя қилади.

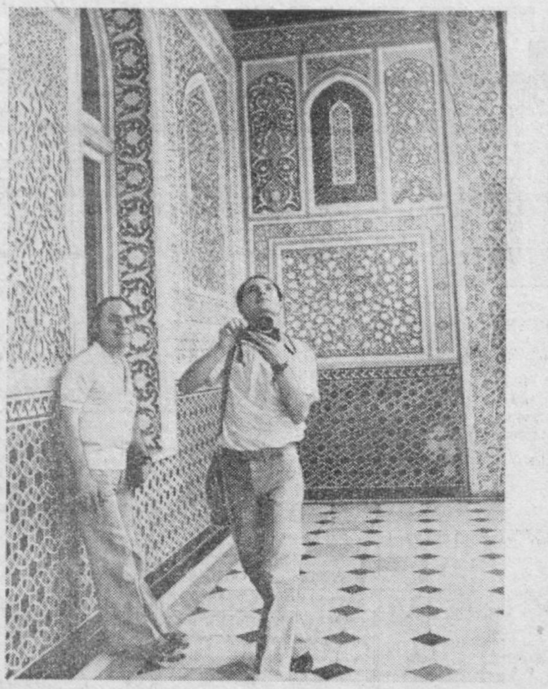

Республика амалий санъат музейи ҳар куни узоқ-яқиндан келган юзларча туристлар ва меҳмонлар билан гавжум бўлади. Бу ерда халқ амалий санъатининг энг нодир асарлари кенг кўламда намойиш қилинмоқда.

СУРАТДА: туристлар амалий санъат музейида.

ИЛМИЙ ЭКСПЕДИЦИЯ САФАРДА

ТАБИАТ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Ҳар бир касб эгасининг ўзига яраша иш услублари, унинг қийинчиликлари бўлади. Жумладан, зоолог олимлар ҳам ўзлари ўрганаётган ҳайвонларнинг ҳаёти, яшаш тарзларини ўрганиш учун далага, чўли-биёбонга, қиру адирларга, баланд тоғ ён бағирларига экспедициялар ташкил этишади. Улар ёз кунлари бу ерларда кемирувчи ва йиртқич ҳайвонларнинг актив ҳаётини ўрганадилар. Ҳайвонларнинг актив даврида уларнинг овқат таркибини ўрганиш, қандай усулда ҳаёт кечиришини аниқлаш, табиатда қандай зичликда тарқалишини белгилаш каби масалаларни ўрганиш териолог олимлар учун жуда муҳимдир. Бу йил ёз бошида зоология ва паразитология институти териология лабораториясининг бир группа олимлари биология фанлари кандидати Валерий Иванович Тарянников бошчилигида Жиззах областига илмий экспедиция уюштирдилар.

Экспедиция аъзолари бу областда тарқалган йиртқич (бўри, чиябўри, ёввойи чўчқа) ва кемирувчи (қуён, юмронқозиқ, каламуш, кўрсичқон) ҳайвонларнинг табиатда тутган ўрни, уларнинг зичлигини аниқлаш, кам учрайдиган ҳайвонларнинг ҳаётини ва яшаш шароитини ўрганиш ишларини олиб бормоқдалар. Экспедиция замонавий ҳамма керакли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

Экспедиция қатнашчилари табиатни муҳофаза қилиш бўйича яхши ишлар қилмоқда. Маълумки, табиатдаги ҳар бир турли ҳайвоннинг ўзига яраша ижобий ва салбий томонлари бўлади. Бу борада зарарли ҳайвонларнинг ҳаётини ва яшаш шароитларини ўрганиб, уларга йилнинг қайси фаслида ва қандай услубда кураш чоралари ишлаб чиқилади. Жумладан, ғаллакор районларда юмронқозиқ, қизилдумли қумсичқон, туркистон каламуши ва бошқа тур қум сичқонлари ғалла донларини уяларига ташиб кетиб, сезиларли даражада зарар етказади. Бундан ташқари, қумсичқонларнинг айрим турлари ҳар хил юқумли касалликларни тарқатади. Демак, ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бундай турларга зудлик билан қарши кураш чораларини ишлаб чиқишга тўғри келади.

Табиатда кам учрайдиган ва йўқ бўлиб кетаётган ҳайвонлар ҳам бор. Бундай ҳайвонлар энг аввало мамлакатимизда ташкил этилган «Қизил китоб»га ёзилиб қўйилади ва қонун асосида улар ҳимоя қилинади. Бунга мисол қилиб, сассиқ қузон, сусар, қашқолдоқ, тулки, бўри, айиқ, сибирь эчкиси, ёввойи қўй ва бошқаларни кўрсатиш мумкин. Бу тур ҳайвонлар ҳозирги вақтда табиатда жуда кам учрайди. Уларнинг ҳаётини муҳофаза қилиш, уларни ов қилмаслик ва сонини кўпайтириш учун махсус қўриқхоналар ташкил этилмоқда.

Ана шу юқоридаги вазифаларни бажаришда институтимиз териология лабораторияси олимлари экспедиция вақтида ноёб ва кам учрайдиган ҳайвонлар устида илмий кузатишлар олиб бормоқдалар ва уларнинг ҳаётини, яшаш тарзларини ўрганмоқдалар.

Н. ЭРГАШЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси. зоология ва паразитология институтининг катта илмий ходими, биология фанлари кандидати.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

Юбилейга бағишлаб

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллик айёмига санъат даргоҳларида ҳам қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театри санъаткорлари шу кунларда байрам шарафига аталган янги асар устида иш бошлашди. Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, ёзувчи Асқад Мухторнинг «Бўронларда бордек ҳаловат» қиссаси асосида яратилаётган бу асарда замондошларимиз ҳаёти ҳикоя қилинади. Асар қаҳрамони— Мардонқул Заргаров— республикамизнинг кўзга кўринган инженерларидан бири, истеъдодли ташкилотчи. Букилмас иродали бу киши доно, принципиал раҳбар. У қақроқ чўллардаги қудратли ишларга етакчилик қилади. Заргаров тақдири талқинида —инқилоб самараси бўлган бугунги ҳаётимиз ўз ифодасини топган.

Асар инсценировкасини ёзувчи Убай Бурхонов ёзган.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган бу асарни театрнинг бош режиссери Баҳодир Йўлдошев саҳналаштирмоқда.

Меҳнаткашлар ҳузурида

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг бир группа илмий ходимлари шу кунларда пойтахт областининг Бекобод районни бўйлаб сафарда. Бугунга қадар олимлар «Далварзин» ва «Кўкорол» совхозлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлишди. Улар истеъдодли мўйқалам усталарининг сермаъно асарларини намойиш этишди. Айни чоғда «Ўзбекистон тасвирий санъати», «Рассомлар ижодида меҳнат» сингари қатор мавзуларда мароқли лекциялар ўқишди.

Бу учрашувлар район меҳнаткашларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Кўргазма очилди

Санъат музейида республикамиз тасвирий санъатига асос солган бир қатор рассомларнинг асарларидан иборат кўргазма зали очилди.

Кўргазма залидан муносиб ўрин олган тасвирий санъатимизнинг мураббийлари— С. Юдин, И. С. Казаков, Л. Л. Бурэ, М. Е. Новиков каби таниқли рассомлар асарлари кенг миқёсдаги санъат ихлосмандларига намойиш этилмоқда.

★ ҚИЗИҚ ГАПЛАР

ГАПИРМАСДАН МУҲАББАТ ИЗҲОР ҚИЛИШ

Африкада яшовчи Макуа қабиласидаги ошиқлар ўз севгилисига муҳаббат изҳор қилишда сўз ёки мактуб ишлатишмас экан. Йигит жуда чиройли майда тошлардан оғзига солиб, севган қизи олдига боради. Агар қиз «Мен ҳам сени севаман» демоқчи бўлса, йигит оғзидаги ҳалиги тошларни олади. Муҳаббат изҳор этишнинг бундан ҳам осон йўлини топиб кўрингчи!

Янги ўқув йилининг бошланишига яна икки кун қолди. Мактаб магазинлари ота-оналар билан доимо гавжум. Улар ўғил-қизлари учун зарур бўлган керакли ўқув қуролларини харид қилишга ошиқишади. Мана бу суратда кўриб турган мактаб бозори эса бош универсал магазини ҳовлисида ташкил қилинган. Бу ерда ўқувчилар учун зарур бўлган барча ўқув қуроллари мавжуд.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

Суд залидан

Қимматга тушди

Надежда Архиповна «Главташкентстрой»га қарашли 1-ёғочни қайта ишлаш заводи бухгалтериясига ишга ўтди-ю, баъзи хислатлари ўзгарди-қолди. Унинг бюрократлашиб бораётганлиги атрофдаги ҳамкасбларини ташвишга солсада, бирор киши юрак дovлаб нуқсонларини кўрсатиб бера олмасди.

Бу ҳол узоқ давом этиши мумкин эмасди, албатта. Ниҳоят ҳамкасабаси Н. Ползунованинг тоқати-тоқ бўлди шекилли, катта бухгалтернинг кайфияти чоғ бўлиб турган пайтни топиб унинг ҳузурига ташриф буюрди. Узоқ ҳол-аҳвол сўраган бўлдида, сўнг ётиғи билан мақсадга кўчди.

— Беларволигимиз туфайли фарзанд тирноғи зор қилгур баъзи бемеҳр оталарнинг таралла-бедод қилиб юришига йўл очиб қўймаётганмикинмиз?

Катта бухгалтерга ер чизиб кўз ташлагач яна хотиржам гапида давом этди:

— Борис Лабутиннинг биздан ишдан бўшаб кетганига анча бўлди-ю, қизи Вера учун алимент тўлаш ҳақидаги ижро қоғозини ҳанузгача судга қайтарганимиз йўқ. Ахир, хотини, қизи нафақага кўз тикиб қолган бўлишлари ҳам мумкин-ку. Екатерина Лабутина алимент ундириб бериш ҳақидаги ариза билан судга мурожаат қилиб қолса, ўзингизга ҳам гап тегиб қолмасин деймандa,— азизим Надежда Архиповна.

— Дарвоқе, Борис Лабутин нима сабабдан ишдан бўшатилган,— сўради у виқор билан креслога ёнбошлар экан.

— Сабабсиз ишга чиқмаганлиги учун. Ичиб у ер-бу ерда қолиб кетган бўлса ҳам ажабмас.

— Менга қаранг, алимент пули тўлайдиган у, оладиган хотини. Сиз билан бизга нима?! Шунга ҳам энди бош қотириб, ижро қоғозини судга жўнатиб ўтирамanми. Керак бўлса, сўрашади, ўшанда юборамиз...

Бухгалтер билан катта бухгалтер ўртасида бўлиб ўтган бу суҳбатга ҳам оз эмас, кўп эмас, 14 ой бўлибди. Бу давр мобайнида бемеҳр ота Борис Лобутин катта бухгалтер Надежда Ганничнинг бепарво ва ўз вазифасига совуққонлигидан фойдаланиб эркин қушдек, таралла-бедод қилиб юраверди. Пул деган жойда оталик бурчини ҳам, виждонини ҳам ямламай ютиб юборадиган бу шахс Тошкент шаҳридаги турли корхоналарда ишласада ўз маошидан бирор сўм ҳам боласига юбормади.

Екатерина Лабутина ва қизи Вера ундан нафақа кута-кута тоқатлари тоқ бўлгач, судга мурожаат этишдан бошқа чора тополмадилар. Маълум бўлишича, Борис Лабутин «ҳеч қаерда пропискага турмасам, мени топишa олмайди» деб хомтаъма бўлиб юрган экан. Қилни қирқ ёрадиган қонуншунослар ишга киришди-ю, у тузоққа илинди-қолди...

Екатерина Лабутина Олма-ота областидан судга етиб келганда аввал ҳайратдан ёқа ушлади. Не кўз билан кўрсинки, суднинг қора курсисида эри билан ёнма-ён яна бир аёл ҳам ўтирар эди. Суд давомида унинг алимент пули ололмай юришига ана шу аёлнинг ўз вазифасига совуққонлик билан қараганлиги сабаб бўлгани маълум бўлди.

Сергели район халқ суди одилона ҳукм чиқарди. Ўн тўрт ой мобайнида оталик бурчини унутиб, фарзандига алимент пули тўлашдан бўйин товлаб юрган Борис Лабутин суд ҳукми билан бир ярим йил муддат билан озодликдан маҳрум қилинди. Ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан қараш ва бепарволик катта бухгалтер Надежда Ганничга ҳам қимматга тушди. У ҳам жазоланди.

С. РАҲИМХЎЖАЕВ,
Сергели район прокурори, адлия маслаҳатчиси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

СОТУВЧИ МАРОҚЛИ, КЕРАКЛИ КАСБ

Башарти киши «ўз» касбини топа билса— меҳнат унинг учун қувонч ва ижодкорлик манбаи

СИЗНИ ТАШХОЗКУЛЬТТОРГНИНГ 47-МАКТАБ-МАГАЗИНИДА ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Мактаб-магазин— меҳнат практикаси ўқиш билан уйғунлаштириладиган савдо корхонаси демакдир. Тажрибали, ўз ишини биладиган педагоглар савдо ҳисоб-китоби, товаршунослиги, савдони ташкил этиш, савдо эстетикаси, совет ҳуқуқи, экономика юзасидан лекциялар ўқийдилар.

Амалий машғулотларда бўлажак сотувчилар магазинда ишлаш учун зарур бўлган малакаларни эгаллайдилар. Мактаб-магазиннинг синфлари замонавий савдо-технология асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

СИЗ 6 ОЙЛИК ЎҚИШ МОБАЙНИДА ХЎЖАЛИК ВА МАДАНИЙ-МАИШИЙ РЎЗҒОР МОЛЛАРИ СОТУВЧИ КАСБИНИ ЭГАЛЛАЙСИЗ.

Ўқувчиларга ойига 45 сўмдан 54 сўмгача стипендия тўланади.

Мактаб-магазинда ўқиш вақти умумий меҳнат стажига қўшилади.

Мактаб-магазинда 8—10-синф ҳажмида маълумотли 16 ёшдан 25 ёшгача булган қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Мактаб-магазинга кириш учун қуйидагилар бўлиши керак: Ўрта маълумоти тўғрисида аттестат ёки 8-синфни тамомлаганлиги ҳақида гувоҳнома, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, мактабдан ёки охирги иш жойидан характеристика, башарти бўлса, меҳнат дафтарчаси, турар жойидан справка, 6х9 см. ҳажмдаги 2 та фотосурат.

Битириб чиқувчиларнинг ҳаммаси ўқишни тамомлаганларидан кейин Ташхозкультторг магазинларида иш билан таъминланади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Справкалар олиш учун 47-мактаб-магазиннинг қуйидаги адресига мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 1-уй (2, 3, 18, 34, 54, 50, 80-автобуслар, 7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати). Телефон 53-47-24.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»
«УЗТОРГРЕКЛАМА»

ТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИДА ЯНГИ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР НАМОЙИШ ЭТИЛМОҚДА:

«ЧАЙКА»— Чет эл хроникаси, 9-сон.
«ҚОЗОҒИСТОН» — Чет эл хроникаси, 9-сон.
«ФЕСТИВАЛЬ» — Кундалик янгиликлар, 18-сон.
«ЎЗБЕКИСТОН»— Кундалик янгиликлар, 18-сон.
«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ»—Кундалик янгиликлар, 19-сон.
«НУКУС»— Кундалик янгиликлар, 20-сон.
«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ»— Совет киноси, 47-сон.
НАВОИЙ НОМЛИ— Совет киноси, 47-сон.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника бўйича давлат комитети 2-пойафзал фабрикаси қошида очилган

149-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—78 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассисларни тайёрлайди: пойафзал деталини бичувчи, кесувчи, тайёрловчи, силлиқлаш ишини бажара оладиган пойафзал фрезерчиси, пойафзал деталларини мустаҳкамлаш ишини биладиган пойафзал затяжкачиси, контролер, слесарь-ремонтчи, пойафзал тагидаги деталларни мустаҳкамловчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ —1 ва 2 йил.

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи ва у ердаги туристик, спорт, ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юртига қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўладилар (уч маҳал овқат ва кийим-бош, практикада ишланган иш ҳақининг бир қисмини оладилар).

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ТОШКЕНТДАГИ 2-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИДА ИШЛАЙДИЛАР.

Билим юртига 8— 10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари керак: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справка, 8 та фотосурат (3х4 см), ўқиш ва иш жойидан характеристика. Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Гавҳар кўчаси, 124-уй (14-автобус, 16-троллейбусларнинг охирги бекати, 18-трамвай, 103-автобуснинг «Мевазор» бекати, Наққошлик кўчаси, 199-уй. 2-пойафзал фабрикасининг ётоқхонаси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30|VIII да **Риголетто,** 31|VIII да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30|VIII да **Келинлар қўзғолони,** 31|VIII да **Кўрмайин босдим тиконни.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва цирки артистларининг гастроллари, «Сувда цирк» аттракциони.**

КИНО

30 АВГУСТДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Қирол Нью-Йоркда** (катта зал, кечқурун). **Аёл ва иблис** (кичик зал, кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Сафар — БИЛИМЛАР УЙИ, «МОСКВА» (кечқурун).

Оилавий мелодрама —«ИСКРА» (20.30).

31 АВГУСТДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Қирол Нью-Йоркда** (катта зал, кундуз ва кечқурун). **Аёл ва иблис** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат —«ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сафар — БИЛИМЛАР УЙИ, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Оилавий мелодрама —«ИСКРА» (20.30).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

31 АВГУСТ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Самотёкдаги уйда». СССР халқ артисти С. В. Образцов раҳбарлигидаги Давлат Марказий қўғирчоқ театрининг фильм-спектакли. 11.25 И. Брамс. Скрипка ва оркестр ижроси учун ёзилган концерт. 12.05 «Киносаёҳатчилар клуби». 15.00 «Мадиеули миси». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.15 СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари. 15.45 Болалар учун. «Жўжани кузда санайдилар». Телевизион бадиий фильм. 17.00 «Поэзия». Б. Корнилов. «Менинг Африкам». 17.45 «Горнчилар, қаердасиз!»

18.30 Илмий-оммабоп фильмлар программаси. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Олий ўқув юртларида ва техникумларда янги ўқув йили олдидан». СССР Олий ва ўрта махсус таълими министри В. П. Елютин сўзи. 19.45 «1977 йил қўшиқлари». Таллиндан олиб кўрсатилади. 20.10 «Спортлото» тиражи. 20.20 «Ёвуз қуюнлар». Бадиий фильм. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Сизнинг фикрингизча». 23.50 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Хайр, пионер ёзи» (рус.). 12.00 «Ватанимни куйлайман». Концерт. 12.40 «Шеърият мухлисларига».

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Салом, мактаб!». 19.00 «Олий ўқув юртларида ва техникумларда янги ўқув йили». Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълими министри Ғ. А. Абдураҳмонов сўзи. 19.15 «Халқ контроли экрани» (рус.). 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 Халқ бадиий ҳаваскорлари Бутуниттифоқ I фестивалининг лауреати — Ўзбекистон бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. А. Навоий номли Давлат академик Катта опера ва балет театридан олиб кўрсатилади. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Халқ бадиий ҳаваскорлари Бутуниттифоқ I фестивалининг лауреати — Ўзбекистон бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. А. Навоий номли Давлат академик Катта опера ва балет театридан олиб кўрсатилади (давоми). 21.50 «Мугам ерининг янги ҳаёти». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ноз-неъмат бунёдкорлари». 22.45 «Сўнгги таътиллар». Бадиий фильм. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Teлетомошабинларнинг талабларига биноан. «Икки ҳаёт» Бадиий фильм. 2-серия (рус.). 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.55 Фортепьяно куйларидан концерт. 21.35 Реклама. 21.45 «Йўловчи ва транспорт».

«Таштекстильшвейторг» коллективи 22-магазин мудири З. Отабековга онаси

Баҳри
ШАРОФИДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
30 АВГУСТ, 1977 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ.

Р —13407.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579.

Нашр Г—3133.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.